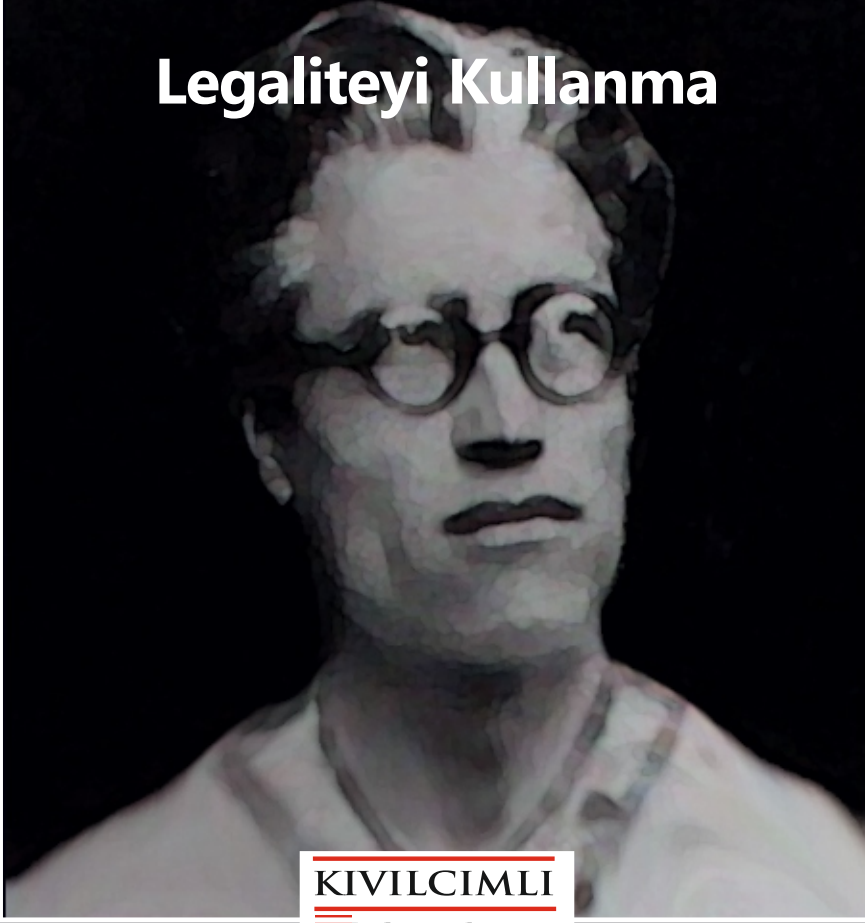

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

YOL
Kitap IX

Legaliteyi Kullanma

KIVILCIMLI

okumaları

Dr. Hikmet Kıvılcımlı

YOL

Kitap IX

Legaliteyi Kullanma

köXüz

dijital yayınlarından alınmıştır

İÇİNDEKİLER

Taktik Ana Halkası: İllegalite-Legalite.....	
I- Öznel Taktik Zarureti.....	
II- Objektif [Nesnel] Taktik Zarureti.....	
Legalite Plan ve Şartları.....	
1) Birinci Basamakta.....	
2) İkinci Basamakta.....	
I- Yiğini Kazanmak.....	
A- Temel Prensipleri Milli Özelliklere "Ayar" Etmek.....	
B- Yiğınların Gerçekten Keşif Kolu Olmak.....	
C- Yumuşak Esneklik.....	
II- Legalite Prensipleri.....	
III- Taktik Plan ve Şekli.....	
Parti İçin.....	
Bağ İçin.....	
Kitle İçin.....	
Legalitede "Zorluk" Ve "Tehlike".....	
I- Tehlike Yok mu?.....	
II- İmkan Var mı?.....	
III- Güç Değil mi?.....	

Taktik Ana Halkası: İllegalite+Legalite

Lenin: "*İllegal faaliyet şekillerine*" diyor, "*bütün legal faaliyet şekillerini bitıştirmeyi bilmeyen devrimciler, boktan devrimcilerdir.*" (Lenin, **Sol Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı**, s.83) Bu söz, bugünkü Türkiye Komünist Partisi'nin taktik konusunun en baş tarafına geçirilecek ve hepimizi derinden derine düşünmeye ve araştırmaya yetecek biricik formüldür. Neden?

Bu nedeni başka türlü soralım: TKP'nin bugünkü taktiği ne olabilir?

Bu taktiği saptarken sorunu iki açıdan koyalım:

- I- Subjektif [Öznel] (parti) açısından taktik zarureti nedir?
- II- Objektif [Nesnel] (sınıf) açısından taktik zarureti nedir?

I- ÖZNEL TAKTİK ZARURETİ

Parti için ana taktik halkası, hiç kuşkusuz Türkiye'deki nesnel sınıf ilişkilerinden sızıp çıkar. Fakat, partinin yapı özelliklerinden ve bizzat tarihsel konumundan doğma, elbet birçok alanda olduğu gibi, taktik açıdan da zaafı vardır. Partinin taktik zaafını bir sözcükle ifade etmek istersek şudur: *illegal faaliyeti legal faaliyetle bitıştirememek!*

Bu zaafın yamanlığını anlamak için, somut bir sorunu ele alalım: Partinin -bilinen deyimiyle- propagandası! Parti 1926'dan beri bu konuyu taktik sloganı haline koymuştur. Altı yedi yıllık ve taptazeliğini henüz yitirmemiş olduğu her vesileyle ortaya çıkan böyle bir sloganın değeri ve önemi yalnız uzun ömründen de anlaşılabilir. Fakat bu sloganın derinliğini daha iyi görebilmek için, neden ortaya çıktığıyla, ne demek olduğunu göz önüne getirmek gereklidir.

1) İŞAAT [Tanıtım]: PARTİYİ TANITMAK

Propaganda: Türkçesi, Türkiye yoksul halkına, Türkiye'de kendisinin kurtuluşunu hazırlayan bir komünist örgüt olduğunu duyurmak, tanıtmak, öğretmek; sonra Türkiye işçisinin ve halkının en bilinçli, en gözü açık, en yiğit unsurlarını komünist örgüte kazanmak ve ilh. değil midir? Fakat propaganda deyince, onun bu ikinci sonucundan çok, birinci niteliği, TKP'nin sesini işittirmek anlaşılır; TKP'yi açığa vurmak anlamı çıkar. Gizli bir partiyi açığa vurmak. İşte bu çelişkili maniveladır ki, komünist örgütün hareket yayılımının diyalektiğini oluşturur. Açığa vurmak, gizlinin, illegalin karşıtıdır ve bu karşıt legal faaliyettir. Demek partiyi tanıtmak sloganının önemli anlamı, *illegal faaliyetin motorundan hız alan bir kanuni faaliyet aygıtının bütün dikkatle kurulmasıdır*. Yani illegal faaliyet bir motorsa ve bu motor büyük enerjisinin çoğunu boşa götürmek istemiyorsa, az çok gelişmiş bir legal faaliyet makine sistemini, legalite aygıt-makinelerini harekete geçirmeye mecburdur.

Ancak bunda başarılı olduğu gündür ki, TKP kalabalık yığınların yüksek tutkularına en doğru, şaşmaz yolunda öncülük eden gerçek bir kitle keşif kolu rolünü oynayabilir. Zaten tanıtımdan amaç buydu ve budur.

TKP'nin adeta içgüdüleriyle bulduğu ve yılmaz bir inançla tuttuğu bu "tanıtım", yayma, komünizmi açığa vurma parolası, şimdiye kadar hep tek ayaklı, tek kanatlı kaldı. Biz tanıtım dedikçe sürekli ve yalnızca gizli bildiricilik üstünde durduk. Kuşkusuz bu işin temeli. Fakat yalnız illegal iş, komünist hareketin ve örgütün, tekrar edelim, bir kanadı, bir kolu, bir ayağıdır. Ve biz taktiğimizde tek ayaklı, tek kollu, tek kanatlı kaldığımız için ve kaldığımız sürece, bütün tek taraflı işlerde olduğu gibi, topalladık, çolak kaldık ve uçamadık. İçimizde duyduğumuz devrim atağının geniş kitleci hızıyla uçamadık! Hatta kısır, piç bir burjuvazinin ulusal sermaye avortonu Kemalist faşizmi bu ülkede kendisini bizden çok tanıtmanın yolunu buldu da, biz o yolda, tekerleklerini kaybetmiş yüzbin beygir gücünde bir uçak motoru gibi, tozu dumana katarak pervane salladık durduk.

Türk burjuvazisinin bizi en müthiş illegalite işine mecbur bırakışındaki o büyük, o bütün erdemleri hiçbir zaman unutmamakla birlikte, biraz da kendi pısrıklığımızı hüküm verdirecek olan bu legal iş yönelişindeki yoksulluk rezaletini bir dakika bile gündemimizden uzak edemeyecek derecede olaylardan ders almış bulunuyoruz.

Bir örnek verelim: Son zamanlara kadar, burjuva mahkeme salonlarını biz komünistler bir tür legal halk kürsüleri gibi kullandık. Fakat 1929 İzmir toplu komünist mahkemelerinden sonra, burjuvazi, bu son "legal" kürsümüzü de çekti, ayağımızın altından aldı. Artık tek bir kişi bile tutulsa, komünist midir, hatta komünist sempatizanı ve ondan da daha hafif midir; o bir kişinin bile mahkemesi -Türk Teşkilat-ı Esasiesi'nin [Anayasa'sının] "yargılama açıktır" palavrasının ikiyüzlülüğünü ikide bir suratımıza çarpar ve bizzat burjuvazi tarafından kendi kanunu paçavraya çevrilircesine daima gizlidir. Dikkat edelim, Türk burjuvazisi bile, bizi gizli çalışmaya zorluyor.

İşçi sınıfının çıkarları burjuvaziyle taban tabana zıt olduğuna göre, demek, Türkiye proletaryasının keşif koluna düşen görev, Türk burjuvazisini legal alanda, açık savunmaya zorlamak olacaktır.

Bu, sorunumuzun olumsuz tarafından (burjuvazinin bizi illegaliteye mecbur bırakmasından) çıkan sonuçtur. Oysa aynı sorunun bir de olumlu yanı vardır. İzmir mahkemesinde, burjuvazinin iddiası, komünistlerin iktidara "işçiden adamları getirmek" isteyişleri şeklinde olmuştu. Sanık komünistler, burjuva adaletine verdikleri yanıtta, bunda şaşılacak bir şey olmadığını, Türkiye Anayasa'sında "işçiden adamların" hükümet oluşturmamayaacağı hakkında bir kayıt bulunmadığını da hatırlatmışlardı. Gerçekten de, burjuva rejiminin çerçevesi içinde "işçiden adamların" (McDonaldların, Hitlerlerin ve ilh.) iktidarda görünmesi, burjuvazinin esnekliğini arttıran bir manevradan başka bir şey değildir. Fakat Türk burjuvazisi, Türk komünistlerinin bu hatırlatışlarına, bu ikinci anlamda değil, Komünist Partisi'nin legaliteyi domuzuna kullanacağı şeklinde bir heyula gördüğü

içindir ki, küplere bindi. Ve o gün bu gün açık komünist mahkemesini yasak etti. Bu bizim bir kürsümüzün yasak edilmesi olduğu kadar, gücümüzün büyüklüğünü gösteren ve başarımızın alanlarından birini müjdeleyen bir zaferimiz de sayılabilir. Burjuvazi bizimle halk önünde hesaplaşacak kadar kendisinde ne güç, ne de cesaret göremiyor. Burjuvazi, siyasal iktidarda elinden gelen bütün olanaklarla örgütlenerek zorbalığını arttırmasına karşın, ömrü az olan yırtıcı kuşlar gibi, en küçük bir ışıktan, komünizmin gölgesinden, halka ola ki mahkemeler çerçevesi içinde bile komünist düşüncelerin sızmasından korkuyor.

Bütün savaş taktikleri nedir? Düşmanı en zayıf noktasından vurmak, değil mi? Komünistler doğru yolda yürüdüklerini burjuvaziden işittikleri küfürlerin şiddetiyle ölçmezler mi? Şu halde, Türk burjuvazisinin, açıkça komünist değil, işçi kelimesinin bile ağızdan kaçırılmasından, herhangi bir komünist yayın ve örgüt şöyle dursun, basit bir işçi derneğinin bile kanun içinde bir şey sayılmasından ödü patlıyorsa, bu bize iki kere iki dört edercesine, legal faaliyetin de en aşağı illegal faaliyet kadar ve mutlak onunla paralel olarak güdülmesi zuretinini ispatlamaz mı?

Burjuvazi, son legal kürsümüzü de altımızdan çaktı aldı. Varsayalım komünist mahkemeleri gizlidir. Ne yapacağız? Burjuvazinin lütfen mahkemelerimizi yeniden açık yapmasını mı bekleyeceğiz? Partinin tanıtımını böyle bir hayale bağlamak intihardan başka nedir? Madem ki hep şu küçük somut örnekten yürüyoruz, yine anlaşılacak için onu bırakmayalım. Bu örnekte ne yapacağız? Şunları:

a- Mahkemelerin illegalitesini sonuna kadar legalleştirmek: Burjuvazi bizi gizli yargılamak istedikçe, biz cezaevinden çıkışımızdan, yolda gelişimizden, mahkeme koridorlarından geçişimizden, mahkemenin ilk duruşma, son karar celselerinden, kapı altlarında bekleyişimizden, cezaevi içindeki yaşayışımızdan, özetle her yerden ve her şeyden yararlanarak, olanak bulursak yüksek sesle, bulamazsak fısıldayarak; ağızımızı dikerlerse kaşımızı gözümüzü oynatarak yüzümüzle; yüzümüze maske geçirirler, peçe takarlar-

sa, başımız, elimiz, kolumuz, ayağımızla; elimize kelepçe, boynumuza lâle, kolumuza zincir, ayağımıza pranga takarlarsa, duruşumuz, oturuşumuz, hatta giyinişimizle; öldürürsek ölümümüzle, gömülsek mezarımızla; yakılarak dumanımız havaya savrulsa hayaletimizle, hatıramızla... her neyle olursa olsun, ajitasyonumuzu yapacağız!

Burjuvazi bizi istediği kadar ezsin, sıksın, kapasın, biz bir delik bulup kızıl soluğumuzu halka duyuracağız! Ve bu uğraşmamızda, en sonunda, hep burjuvazi yenik, biz galip çıkacağız; burjuvazi zarar edecek, biz şekilden kaybettiğimizi sorunun içinden, görünüşte kaybettiğimizi gerçekte, lafta kaybettiğimizi halkın gönlünde mutlaka ve mutlaka kazanacağız!

Çünkü burjuvazinin bize karşı çıkan adamları maaşlı uşaklarıdır, bunların itici gücü paradır; biz hızımızı inanç hamlesinden, ideal aşkından alıyoruz. Bu kesin. Bu komünist ajitasyonun alfabeti, ilk koşulu, besmelesi...

Bunu yapmıyor değiliz; yine de yapacağız ve daima da yapmalıyız.

b- Yeni legalite ufukları açmak: Eğer yeryüzünde, komünist örgütlere mahkeme salonlarından başka legal kürsünün kıtlığına kıran girmiş olsaydı vah idi halimize. Bereket versin, ne kapitalizm o kadar "su geçirmez" olabilir, ne davamız bu derece darlığı ciddi saymaya izin verecek kadar geniştir. Çelişkili ve kıl üstünde duran hokkabaz oyunu gibi bir şey olan, yani halkın örgütsüzlük ve cahilliğinden yararlanılarak kurulan bir el çabukluğu marifet biçiminden asla kurtulamayan kapitalist sosyal düzen, ancak halkı kandırabildiği, uyutabildiği ve örgütsüz bırakabildiği sürece yaşayabileceğini pekâlâ anlamıştır. Onun için, bir yandan işçinin ve genel olarak halk tabakalarının örgüt eğilimlerini gizli açık terörle baltalarken, öte yandan onları aldatmaya yarayacak, burjuva kanunlarının güya olanaklar ölçüsünde halka da bir şey verir olduğunu gösterecek ve hep kitapta kalmaya ve asla hayata geçmemeye mahkûm bazı delik ve boşluklar bırakmaya mecbur kalır. İşte Türkiye proletaryasının ve bütün Türk ezilen halkının devrim öncüsü olan Komünist Partisi,

artık burjuvazinin bu "hile-yi şeriyye"lerini birer birer kulağından yakalamaya, bu delikler iğne delikleri bile olsa, onlardan geçmeye, o boşluklarda Komünist Partisinin anlamını, yoğunluğunu ve örgütünü halkın derinliklerine doğru kökleştirecek tohumları doldurmaya planlı ve geniş bir hareketle girişilmelidir. Yoksa hareketlerini kısmi, gelişigüzel ya da gelgeç girişimler derecesinde küçük bırakmamalıdır. Hemen hepimizin, taktik konusunda bu önemli ana halkayı eni konu işlemek çoktan beri boynumuzun borcu olmuştur. Bu gücü değerince başarabildiğimiz gün, burjuvazi bizim yüzümüze bir legalite kapısını kapamadan biz yüz legalite, yüz tanıtım kapısını çalıp açacak güçte oluruz. O zaman, burjuvazinin bize kanuni kapılarını kapaması, bizim saldırımızdan korkan ve kaçan düşmanın içyüzünü açığa vurdurur; yani bizim aylarca propaganda yaparak başarılı olamayacağımız bir şeyi, burjuva sosyal düzeninin soyguncu niteliğini, burjuva devlet aygıtının işçi sınıfına ne derece düşman, halka karşı nasıl her türlü legaliteyi yasak eden bir zulüm örgütü olduğunu, bizzat cumhuriyet burjuvazisinin kendisi, kendi eliyle bir anda halka ilan etmiş durumda kalacaktır. Bu bizim propaganda ve ajitasyonumuz için az yardım, az başarı mıdır?

Oysa bu kadar bereketli bir örgüt alanı açan bu sorunda, burjuva legalitesinin bütün köşe bucaklarını kurcalamış, burjuva kanunlarını son nokta ve sınırlarına kadar kullanmış olduğumuzu söyleyebilir miyiz?

c- Burjuvazinin yukarıdan zorla kapadığı kapıyı aşağıdan zorla açmak: Evet, burjuvazi bize bir legalite, bir tanıtım kapısını kapadığı zaman: 1- O kapının tahta aralıklarından, anahtar deliklerinden ve ilh. yararlanarak propagandamızı geniş kitlelere ulaştıracağız; 2- Bu kapanan kapıya karşılık başka yüz kapı açacağız... Fakat biz daha bu iki gücü başarırken, şu üçüncü gücü de yerine getirmiş olduğumuzun farkına varacağız: Burjuvazinin yukarıdan devlet aygıtının zorbalığıyla kapadığı legalite ve tanıtım kapısını, aşağıdan, işçi sınıfıyla halktan gelen zorla açmak!...

Bu ne görüldüğü kadar güç, ne de olanaksızdır. Biz, var sayalım ki mahkemeleri açık yapmayı yasak eden burjuva-

ziye bu kapıyı kendi elceğiyle, yapabilirsek, yani istersek tıkrır mıkrır açtırabilir miyiz?

Evet... Hem ardına kadar, hem belki bir daha kolay kolay kapayamayacak şekilde... Nasıl? Basit. Ve bu basit sonucu kendiliğinden bulmak için kendi kendimize soralım:

a) Burjuvazinin Anayasa'sına "yargılama açıktır" dedirten güç nedir? Halkın bilinci ya da potansiyeli, halkın zorudur.

b) Burjuvaziye komünist mahkemelerini "gizli" yaptırtan güç nedir?

Burjuvazinin halktan korkusudur.

Demek, burjuvazi ve onun devlet makinası, halka ne verirse ya da vermezse, ancak halkın zoru, halktan korkusuyla verir ya da vermez. Şu halde, biz örneğin mahkeme kürsülerini açtırmak mı istiyoruz? Bunu ancak halk korkusu, halk zoruyla haklayabiliriz. Halk korkusunu ve halk zorunu burjuvaziye karşı aman vermez bir silah gibi nasıl kullanabiliriz? İki yoldan:

a) Türkiye Komünist Partisi'ni Türkiye işçi ve köylülerine götürmek.

Yani Parti'nin prensiplerini, mücadele biçim ve sloganlarını halka tanıtmak, halk içinde yaymak... Bunu en geniş ölçülerde, ancak yukarıdaki birinci ve özellikle ikinci maddelerin uygulanmasıyla, yani başka ve birçok yolla legalite kapıları açmak, kullanmak, kapanan kapının arkasında gürültü çıkarmak ve bütün deliklerinden yararlanmak şekliyle elde edebiliriz. Bir sözcükle, Türkiye çalışkan kitlelerine gösteririz ki, Türk burjuvazisinin ve kapitalist devletin bütün kanunları, işte tıpkı "yargılama açıktır" dedikten sonra, mahkemeleri karagöz perdesine çevirdiği türden bir hokkabazlıktır.

O zaman burjuvazi maskesi alaşağı edilmiş soytarı, kuyruğu gözükmiş aslan postlu eşek gibi halktan **korkar**.

b) Türkiye işçi ve köylülerini TKP'ye getirmek: Sakın parti kapılarını her gelene geniş açalım demek istediğimiz gibi gülünç bir olasılığa düşmeyin. Partiyi halka götürmek nasıl partinin prensip ve prestijini halka tanıtmaksa, halkı partiye getirmek de tıpkı öyle, halkın büyük **güven** ve **sempati-**

sini, partinin ele geçmez, kem göze görünmez fakat her yerde, "hazır ve nazır" varlığı ve sınırları üstünde yalçın bir sur, fethedilmez bir kale gibi ordulaştırmak anlamına gelir. Bu da, yine çelik çekirdeğini asla kaybetmeyen TKP'nin, bütün legal olanakları domuzuna kullanarak, halkın ve özellikle proletaryanın bu alandaki bilinçlenme ve örgütlenme hareketine gerçekten öncü olmasıyla olanaklıdır.

Gereksiz derecede teorik, yani kitabi kalmamak için, hep aynı mahkeme örneğimize ayrılmayalım. Türkiye proletaryasını ve Türkiye çalışkan halkını, örneğin komünist mahkemelerinin gizliliğine karşı nasıl hücum ettireceğiz? Halkın bizzat kendi günlük işinde, işçilerin kendi örgütlerinde aynı deneyimin tadını tatmasıyla, kendimize örnek alarak, manevi ya da maddi harekete geçmesiyle... Bunu somut bir olayla açıklayalım. Varsayalım ki binler ya da onbinlerce işçiyi örgütleyen bir işçi örgütünün -burada başka halk örgütleri de, örneğin köylü, esnaf, aydın, hatta kooperatif gibi ekonomik örgütler de, memur ve ilh. örgüt ve toplulukları da aynı karşılaştırmaya yarayabilir- yönetimi TKP'nin prensiplerince yürüyor, komünistler tarafından güdülüyor. TKP'nin direktifleri altında başarılacak bir kitle hareketi üzerine burjuvazi ne yapacaktır? Elbet, bu işte "komünist parmağı" gördüğü için, bir kere yüzlerce kişiyi tutuklayacak.

Fakat bu yüzlerce kişi, gerçekten komünist değildir. Bunlar, cumhuriyet burjuvazisinin ekonomik, mali ya da siyasal baskısı altında yaşama haklarını, basit ve mütevazî dileklerini arayan kişilerdir. Bunu, bizzat o içlerinden yüzlerce kişinin tutuklandığı binlerce kişi gibi, hükümet de bilecektir.

Basın, hükümet, halka "komünist kışkırtması olmuş" diye suçlamalar yağdırırken, halk "hayır" diyecek, "biz hakkımızı aradık". Fakat bu karşılıklı çatışmaların sonunda, işçiler yavaş yavaş anlayacak ki, komünist davası, kendi gündelik ve genel küçük büyük bütün davalarının bir sisteminden başka bir şey değildir. Bu genel ajitasyon sonucu biliniyor.

Buradaki özel konumuzu izlemek için tutuklanan işçileri mahkemeye çıkaralım: Acaba burjuvazi, bu hemen hepsi komünist olmayan işçilerden derleşik, sözgelimi basit bir

işçi-patron gürültüsünü, bir ücret ya da zaman kavgasını, ya da sağlık, iş kanunu ve ilh. talepleri sorununu birden "ülke güvenliğini ihlal" deyip de gizli mahkeme edebilecek mi? Diyelim ki, önce bunu yaptı. Fakat bu yüzlerce kişinin mahkemesindeki "gizlilik", burjuvazinin devlet aygıtını lekelemekten, o aygıtta işçilerin açıkça kin beslemesini şiddetlendirmekten başka ne sonuç verecektir? Ve bu sonucu önce görememiş olsa bile, giderek, Türk burjuvazisi ve Kemalist devlet aygıtı da anlamakta uzun süre gecikebilir mi? Anladımı, ne olacak? Zaten mahkeme edilen yüz işçiden işçi örgütündeki bin işçiye, bin örgütlü işçiden onbin örgütsüz işçiye, sonunda onlar aracılığıyla ağızdan ağıza yayıldıkça, halkın çok yakından tanıdığı bütün işkenceli, zulümlü facialılığıyla şekillenerek büyüyecek, sonunda ezilen halk yığınlarının, yazılmamış fakat uzun uzun söylenen bir küçük destanı olacak böyle bir sözüm yabana gizli mahkemeden, en sonunda burjuvazi de vazgeçmek zorunda kalmayacak mıdır?

Yine, en kötü olasılığı kabul edelim: Burjuvazi hâlâ devrimci hareketin mahkemelerini gizli yapmakta devam ediyor diyelim. Fakat bu mahkemeler, artık yalnız komünistlerden ibaret bir mahkemenin, ne kadar keskin ve canlı olursa olsun, açık şiddeti derecesinde olmayan, sınırlı çerçevesi içinde kalabilir mi? Hayır. Eh, zaten bizim istediğimiz de bu değil miydi?

Mahkemelerimizi halk duyuyor, bütün genişliğiyle ajitasyonumuz yapılıyor ya! Ondan sonra mahkemelerin gizli yapılması, yalnızca daha saf, daha ateşli ve daha istediğimiz gibi propaganda ve ajitasyonumuzu sağlayan bir üstünlük oluşturmaz mı?

Fakat, kuşku yok ki, önce salt işçilerden ibaret sanıklı ve yalnız legal çerçevelere az çok sığan, bu çerçeveleri yalnız içerikçe zorlayan bir dava gizli yapılmaya kalkışılmayacak. Bu mahkemeler geliştikçe, işçi sınıfının kendi davalarına, halkın işçi davalarına karşı duyduğu ilgi de gelişecek, günden güne büyüyecek. Bir gün gelecek ki, işçi davası halk davasıyla ve her ikisi birden komünist davasıyla aynılaşacak.

İşçi sınıfıyla çalışan Türkiye halkı komünist mahkemelerini kendi mahkemesi sayacak. Ona ilgisi büyüyecek, onu görmek ve duymak için eğilim gösterecek ve bu eğilim yavaş yavaş burjuvaziye baskı yapacak, alt tabakalar komünist mahkemelerini görmek için tutuştuğu gün, bu yangın üst katları da saracak...

Öte yandan, komünist mahkemeleri de "sen, ben, bizim oğlan" şeklinden büsbütün çıkararak, kızıl çekirdek etrafında geniş işçi kesimli kitle mahkemeleri olacak. Öyle ki, burjuva hükümeti, artık, eğer esnekliğini kaybetmemek isteyecek derecede ilerisini görmek ve düşünmek zarureti hissederse, komünist mahkemelerinin "açıkça" yapılmasında bir "kötülük" görmediğini reklama başlayacak. Çünkü halkın zoru kendini dayatmıştır. Demek, zorla da olsa kapanan kapı açılmıştır. Fakat bu kapıyı biz, yumruğumuz hakkına açtırdığımız için, kapının hiç açılmaması sayesinde elde edebileceğimizden pek de aşağı olmayan yeni bir ajitasyon ve propaganda malzemesi kazanmış olacağız.

İşte tanıtım anlamından çıkarabildiğimiz sonuçlar... Yani burjuvazi bizi yalnız ve soyut illegaliteye, gizliliğe, karanlığa ittikçe, biz, açık siyaset meydanında, legalite aydınlığında da kılıç oynatmayı bilen, gerçekçi ve taktikçe esnek, ele avuca sığmaz militanlar olduğumuzu gösterebilirsek, bu halk içinde prensiplerimizi yaydığı kadar, prestijimizi, nüfuz ve saygınlığımızı da tanıtır; böylelikle yalnız legalite alanında yeni yeni aşamalar kazanmış, yeni yeni basamaklara basıp yükselmiş olmakla kalmayız, belki ve özellikle illegalite alanında da en umulmadık kazançlara varırız.

2) TANITIMIN NEDENİ

TKP, hangi nedenden bu tanıtım taktiğini ortaya attı? İşte, bilince çıkararak üstünde durmamız, geliştirmemiz, "ölü edebiyat"lıktan ya da donmuş formüllükten kurtarmamız gereken prensip. Bu prensibin parti içinde adeta bir karsırga gibi birdenbire kopup önüne gelen bozuk, zayıf, uysal, sarsak, tereddütlü, özetle komünist taktik karşısında bütün kötü unsurları ta kökünden söküp atması ve partiyi taktik-

strateji sorunlarında Bolşevik konağın olgunluğuna eriştirilmesi bir rastlantı, yani nedeni belirsiz bir olay değildir. Bu olayın doğuş tarihini hatırlamak, partide neden o kadar sarımsı bir patlangıç yaptığını anlamaya yeter.

Tanıtımın doğum sancıları 1926'da başladı, 1927'de çocuk dünyaya geldi. Fakat parti anamızın bu devrimci yavrusuna gebe kalışı elbet o tarihlerde değil, 1925'tedir. Partiyi gebe bırakan tohum neydi? Tam 1925 karşıdevrimi vesilesiyle cumhuriyet burjuvazisinin her türlü "demokrasi" uygulamasını rafa koyarak, en köpekçe faşist teröre geçişi! Karşı-devrimden fırsat bulan Türk cumhuriyet burjuvazisi, devrime karşı nasıl satır atmıştı? Ayrıntılarını hepimiz biliyoruz: En geniş komünist tevkifatı, illegaliteyi tam uygulayamayan bütün unsurların yedişerden onbeşer yıla mahkûm edilişi; partinin bütün legal faaliyet şekillerinin, bütün gazetelerinin (uyanır gibi olan *Aydınlık'ın*, köylere doğru uzanan *Orak-Çekiç'in*, yeniden diriliğini bulan *Vazife'nin*, nihayet birden dal budak salmaya kalkan Bursalı *Yoldaş'ın*) bir emirle kapatılışı...

Şu halde, burjuva terörünün partide tanıtım sloganına başlangıç ya da tohum olmasında neden nedir? Artık bunda anlaşılmayacak ne var? Burjuva terörü, TKP'nin illegal faaliyetini, tabii yasak etmekle yok edemez, tersine daha yeni ve sağlam illegalite yöntemlerini yaratmaya zorlar. Burjuva terörünün hiç olmazsa bir süre için yok edilebileceği, ancak TKP'nin legal faaliyeti olabilirdi. Ve nitekim öyle de oldu.

Demek, ünlü tanıtım sloganı, partinin legal faaliyeti birdenbire durduğu bir sırada, *tarih açısından mecburi* bir emrivakiydi. Başka bir deyişle, tanıtım sözcüğünün özel (yani taktik) bakımından daha geniş, genel (yani parti) bakımından daha dar bir karşılığı da *legal faaliyetin vurgulanması* oluyordu. Böylece tanıtım sloganının tarihsel nedeniyle anlamı gelip aynı noktada birleşiyordu.

Tanıtım, geniş ve genel anlamıyla, legal ve illegal bütün araç ve olanaklarla partinin kitleler içinde yayılması demektir; dar ve özel anlamıyla partide yok denecek derecelere kadar küçülmüş legal araç ve olanakları son sınırlarına kadar kullanmak, zorlamak oluyordu. Tanıtımın geniş ve ge-

nel anlamında, TKP kahramanlıklar gösterdi denilebilir. Fakat bu, işin bir yanıydı, illegal tanıtım yöntemleri en temiz, en yüksek, en keskin propaganda biçimleridir. Bunda kuşku yok. Fakat bu biçimin teoride genelliği ve genişliği ne olursa olsun, pratikte dar ve sınırlı kalacağı besbellidir.

Dedik, o bir motordur; motorsuz makine işlemez, fakat makine-aygıtsız motor işletmek de, komünizmin taktik yöntemlerini unutmak ya da yarım hatırlamak olur. Onun için, tanıtım sloganının tarihsel zarureti, hiç olmazsa illegal alanda olduğu kadar, legal alanda da partinin kitleler içinde yayılıp tanıtılmasını istiyordu.

II- OBJEKTİF [NESNEL] TAKTİK ZARURETİ

Türkiye'de varolan sınıf ilişkileri açısından, TKP'ye düşen taktik ne olabilir? Bildiğimiz gibi, nesnel taktik temeli, üstün sınıflara karşı alt sınıfların ya da alt sınıflara karşı üstün sınıfların gösterdikleri nesnel tepkilerdir.

Bu tepkilere göre, proletarya keşif kolunun başlıca taktiği -ikisinin ortası biçimler bir yana bırakılırsa- ya geri çekilme ya da saldırı taktiği biçiminde olur. 1925-26 yıllarından beri tam diktatörlüğünü kuran ve terör biçimlerini her gün biraz daha geliştiren Türk cumhuriyet burjuvazisi -arada küçük ve gelgeç bazı istisna anlar bir yana bırakılırsa- Türkiye'deki alt sınıflara karşı göz açtırmaz bir saldırı açmış bulunuyor. Ciddi bir şekilde İstiklal Mahkemeleri ile başlayan komünistlere karşı işkenceli kovuşturma uygulaması, sonunda komünist mahkemelerinin hiçbirini açık yapmamakla taçlandırıldı.

Kısmi grevler amansız bir şekilde bastırılıyor; en basit şekilde kurulan işçi örgütlerinde, en küçük bir bağımsızlık eğilimi üzerine, hiçbir neden ve gerek göstermeksizin örgütler basılıp dağıtılıyor ve ilh...

Bu manzara, işçi sınıfı ve halk tabakaları için olduğu gibi, bütün ezilen sınıfların öncüsü TKP için de, düşmanın sürekli saldırısı karşısında geri çekilme taktiğini ön sıraya koyuyor. Komünizmde, parti, bilimsel bir siyaset izleyebilmiş olmak için, sosyal yapıda sınıf ilişkileri pusulasının ibresini en büyük bir dikkatle izlemeye mecbur bir kaptandır. İçinde bulu-

nulan dönemin sınıf ilişkilerindeki özelliği görmeyen kaptan, kötü kaptandır, pusulayı şaşırması kaptandır. Bu bir, İkincisi, Leninizm, üstünde yıllarca dura dura, sonunda doğruluğunu zaferle ispatlamıştır ki, komünist partisi, yalnız saldırıyı değil, geri çekilmeyi de başarabilmelidir. Zaten Marksizmin felsefesi de bu değil midir? Her sıçrayış ancak kendinden önce gelen bir birlikle belirir; atlamak için hız almak -hız almak, alışıldığı gibi, biraz gerilemek olduğuna göre- gerilemeyi, yani hız almayı bilmektir. Güçlerini paniğe uğratmadan, olanaklar ölçüsünde düzenle ve az bozgunla geri çekmeyi bilmeyen örgüt, yarının büyük saldırısına hazırlanmak için bütün unsurlarını kaybetmiş olan örgüttür.

Geri çekilme taktiği nedir? Leninizm bunu bize her durumda tam ve mükemmel bir savaş yöntemi olarak veriyor. Taktik demek, genel olarak yöntem+örgüt, slogan+biçimleri demek olduğuna göre, geri çekilme taktiği de, gerek parti ve gerekse kitle içinde savaş slogan ve biçimlerinin gerilemeye mecbur olan bir ordudaki hale getirilmesi demektir. Eğer Leninist geri çekilme taktiğini birkaç sözcüklük formülüyle göstermek istersek, şöyle örnekleyebiliriz:

1- Parti: Geri çekilme sırasında, en büyük gizliliğini son derece koruyacaktır.

2- Kitle: İçinde partinin özellikle üstünde işleyeceği:

a) Sloganlar: Genellikle ekonomik faaliyete önem vermedir: Kısmi grev, ajitasyon, propaganda, sınıfsal eğitim, genel olarak seçimlere girişmek, meclislere halk adına müdahalelerde bulunmak ve ilh. gibi...

b) Örgütler: Genellikle legal ve geniş kitle örgütleri kurulur ve güçlendirilir. Yetiştirme ve eğitim örgütleri, türlü sigortalar, yardım sandıkları, sendikalar, kooperatifler ve ilh. gibi...

Ekonomik iş demek, kısmi, küçük siyaset demektir. Fakat ekonominin bir anlamı da, kitleyi içine alan, adeta dar anlamda bir genişlik olduğuna göre, legal demektir. Şu halde, bugün Türkiye'de üst sınıfların alt sınıflara karşı bir saldırı ve gerek işçi sınıfının, gerekse proletarya keşif kolunun henüz durmuş varsayılamayan bir geri çekilişi var sayılırsa

ki bu besbelli bir olaydır -nesnel sınıf ilişkileri bakımından da- TKP'nin legal kitle faaliyetine değerince girişmesi gerek olduğu kendiliğinden anlaşılır.

Lenin, Bolşevik taktikte, sınıf ilişkilerinin zaman zaman galip gelen özelliklerine göre, zaruri olan taktikleri, kendisine özgü somutlaştırıcı üslubuyla iki dille anar: 1- Fransızca konuşmak; 2- Almanca konuşmak...

Fransızca konuşmak: Lenin'e göre, saldırı taktiğini, devrim ve ayaklanma yöntem ve biçimlerini uygulamaktır. Bu uygulama başlıca: 1- Harekete en çok ve en büyük hız ve atak sloganlarıyla girmek, 2- Doğrudan doğruya kitle hareketinin güç ve yayılımını arttırmaktır. Biz, bugün, henüz Fransızca konuşamayız.

Almanca konuşmak: Nedir? Lenin'e göre, düşmanı her alanda ve özellikle kendi alanlarında adım adım kovalamak, düşman ülkesinden parmak parmak yer kazanmaktır. Buna geri çekilme taktiği denir. Almanca konuşmak nasıl bir şeydir? Bunu daha anlamak için, Almanların, Alman proleteryasıyla, Alman komünistlerinin geri çekilme taktiğinde nasıl "konuştuklarını" göz önüne getirmek hepsinden iyidir.

Bunu daha iyi anlamak için, genel karşılaştırmalardan birini hatırlayalım: Türkiye bugün -20. yüzyılın birinci yarısının ortalarında- içinde bulunduğu döneme, Almanya'nın 19. yüzyılın ikinci yarısının ortalarında yaşadığı dönemi, hiç olmazsa şöyle bir taktik karşılaştırması açısından aşağı yukarı aynen tekrarlar görünmektedir. Almanya 19. yüzyılın ikinci yarısında, bildiğimiz gibi, toprak sahipliğinden tam burjuva adamlığına doğru bir başkalaşım geçiren "demir-ten başbakan" Bismarck'ın altındadır; bu ikinci yarı yüzyılın ortasında, Almanya İmparatorluğu'nu kesin olarak kuran 1870-71 savaşını kazandı ve bu savaşın 5 milyarlık tazminatıyla, çağdaş Alman sanayini kurdu. Fakat bu, biri siyasal (savaş), diğeri ekonomik (büyük sanayi) iki kategori olay, bir üçüncü ve az belli gibi olan olayı da beraberce peşinden sürükleyip getirmişti:

Dünya proletaryasının keşif kolu düzeyine yükselen devrimci Alman işçi sınıfı!

Friedrich Engels, bu üç kategori olayı kısaca çözümlerken şöyle demişti:

"Geleceğin tarihçisi için Spichern, Mars la Tour, Sedan toplarının gümbürtüsüyle bütün bunların arkasından gelen şeylerin önemi, Almanya'nın 1869'dan 1874'e kadar olan tarihinde ne oldum deliliği bulunmayan, böbürlenmesiz, sessiz sedasız fakat durmaksızın ve ara vermeksizin yürüyen Alman proletaryasının gelişimi yanında çok daha az önemli olacaktır."

Eğer 1870-71 Birlik savaşını, 1920-23 Anadolu "Bağımsızlık" savaşına benzetirsek, Türkiye'de Bismarck'ın kim ve Bismarck yönetiminin ne olduğunu söylemeye gerek kalmaz. Bu dönemin karakteristiği nedir?

1- Savaş: Ülkede sıkıyönetim ve "milli coşku": *"Daha 1870'de, Alman işçileri çetin bir sınav geçirmek zorunda kaldılar; Bonapartvari savaş kışkırtmasıyla bu provokasyonun doğal sonucu, Almanya'da genel milli heyecan ve coşku."* [Engels, **Almanya'da Köylü Savaşları**, s. 28-29) Kurtuluş savaşı sıralarında Türkiye'yi baştan başa aşırıp geçen dalga, Alman Birliği'nin dalgasından aşağı kalmadı. İşçi sınıfı, 1870-71'deki Almanya'da olduğu gibi, 1920-23'teki Türkiye'de de oldukça "en çılgın zafer sarhoşlukları içinde soğuk kaldı" ve zaten Türk burjuvazisinin de ilhak ve istila taleplerine kalkışacak hali yoktu, işçiyi Almanya'da "hatta sıkıyönetim bile susturamamıştı"; Türkiye'de İstiklal Mahkemeleri Türkiye işçisi içinde umduğu korku ve etkiyi uyandıramadı.

2- Savaşın sonra: İşçi hareketine karşı işkence ve kovuşturma: *"Savaş zamanının sıkıyönetiminin ardından vatana ihanet, imparator karşıtlığı ve **memurların** onuruna saldırı davaları, ondan sonra barış zamanının durmaksızın **artan** polis sıkıştırma ve kovuşturmaları geldi. Volkstaat'ın genel kural olarak, aynı zamanda üç dört yazı kurulu üyesi cezaevinde bulunuyordu; diğer gazeteler de hepsi karınca kaderince böyleydi. Az çok tanınmış her parti sözcüsü, hiç olmazsa yılda bir kez, hemen hemen düzenli olarak hüküm giydiği mahkemeler önüne çıkmak zorundaydı. Sürgünler, el*

koymalar, toplantıların dağıtılması dolu gibi yağıyordu. Fakat bütün bunlar boşuna, her tutuklanan ya da sürülüp çıkarılan militanın yerine hemen bir başkası geçiyordu. Her dağıtılan toplantıya karşılık iki toplantı daha yapılıyordu; polisin keyfi yönelimine onu soğukkanlılık ve kanunlara sıkı sıkıya uymayla yorup bezdirerek galebe çalındı; bütün sıkıştırma ve izlemeler amacın tersi bir sonuç ortaya çıkardı; işçi partisini ezip parçalamak ve eğitmek şöyle dursun, tam tersine ona durmaksızın yeni yeni bireyler gelirdi, örgütünü güçlendirdi. Bireysel olarak burjuvalara karşı olduğu gibi, hükümet makamlarına karşı da olan savaşlarında, işçiler dört bir yanda onlardan maddi ve manevi olarak üstün olduklarını gösterdiler ve özellikle işverenlerle olan çatışmalarında ispatladılar ki, şimdiki durumda kültür sahibi insanlar da onlar, yani işçilerdir; oysa kapitalistler kara cahildir. Ve bununla birlikte, savaşlarını, kendilerinin davalarında ne kadar emin ve üstünlüklerini ne kadar bilinçli, bilir olduklarını ispatlayan bir incelikle güdüyorlardı. Tarihçe hazırlanmış bir zemin üstünde böylece sevk ve idare edilen bir savaşın büyük sonuçlar vermesi gerekir. Ocak seçimlerinde elde edilen başarılar, çağdaş işçi hareketi tarihinde şimdiye kadar biricik olarak kalıyor ve bu başarının bütün Avrupa'da uyandırdığı şaşkın ürküntü tamamen haklı ve yerindeydi." **[age]** Türk burjuvazisinin, daha zaferi kazanır kazanmaz, henüz cumhuriyeti bile ilân etmemişken, ilk işi karşı-devrimden önce devrime vurmak, Türkiye'nin en devrimci sınıfı olan işçi sınıfının tüm örgütlerini dağıtmak ya da dağılacak hale getirmek oldu. Komünist Partisi'ne karşı vatana ihanet, hatta "imparator aleyhtarlığı" (1925-26 Ankara İstiklal Mahkemesinde komünistleri yediden onbeş yıla kadar mahkûm eden madde: Pağışaha karşı gelme maddesiydi!) ve sonunda "memurların onuruna saldırı" (son basın kanunu) davaları, sürgünler, el koymalar, toplantıların yasak edilmesi ve ilh. baskı ve izlemeler, polisin işkenceli saldırıları, belki Bismarck Almanyasına taş çıkartacak derecede, Mustafa Kemal Türkiyesinde alıp yürümüştür. Buna karşılık, bugünkü Türkiye'deki Marksist parti, o zamanki Alman Marksist partisinin bütün yap-

tıklarını kendisine eksiksiz bir geleneksel yöntem olarak mal edebilmiş midir? Evet, tıpkı eski Almanya gibi, yeni Türkiye Marksist (Komünist) Partisi'nin de, mahkûm edilen ya da sü-rülen bir militanı yerine birkaç yeni militan geçti ve geçiyor. Yalnız gizli faaliyet bakımından, TKP eski Alman partisinden belki de aşağı kalmamak için uğraşmıştır. Belki diyoruz, çünkü ne kadar uğraşılırsa uğraşılınsın, tarih açısından taktik zarureti, legal faaliyete yer veren bir örgütte, yalnız illegal faaliyet her zaman "yarım yamalak" kalmaya mahkûmdur. Evet, illegalitede uğraşmamıza karşın, legaliteyi kullanma -hiç olmazsa işçi sınıfı da üst katlarda burjuvaziyi "sömür-sün"- işinde, hatta 50 yıl önceki Alman partisinden geride kaldığımızı saklamakla kendimizi aldatamayız. Olan olandır.

Engels'in Sedan ve ilh. toplarının gümbürtüsünden daha önemli olaylara tarih tuttuğu 1869-1874 yılları, Liebknecht'le onun -Katolik demokratlıktan komünistliğe çağırdığı ve getirttiği- Bebel'in (iki büyük Alman Marksist militanın) Lassale Partisinden altı yıl sonra, Eisenach programıyla Sosyal Demokrat İşçi Partisi'ni meydana getirdikleri yıl (Ağustos 1869) ile, iki büyük Alman işçi siyasi örgütünün (Lassale Partisi ile Sosyal Demokrat İşçi Partisinin), ortak ve -Marks'a: "*b/r pratik ileri adım, bin teorik programdan yeğdir*" dedirtecek derecede- teoriden çok pratiği uygulayan bir programla burjuvazinin ve egemen sınıfların saldırısına karşı elbirliği ettikleri yıl 1874'tür. Bu iki tarih arasında, Engels'in karakterize ettiği savaş ve savaş sonu olayları cereyan etti. O zaman askerlik, dışişleri ve ticaret işlerini tüm Almanya'da eline alan Reichstag'ın da üstünde bir başbakan: Bismarck vardı: Bismarkizm dış zaferlerden sonra, ülke içerisinde, tıpkı Kemalizm gibi, bir taraftan karşı-devrime vurup, Kultur Kampf (1871-1876) ile evlenme, nüfus, okul işlerini papazların elinden koparıp almaya çalışırken, öte taraftan devrimi de baltalamaya kalkmıştı. 1872'de çıkardığı sosyalist aleyhtarı düzenlemelerle bütün işçi örgüt ve faaliyetlerine cepheden hücumla geçti, iki proleterya şefini (Liebknecht ile Bebel'i) kalebentliğe mahkûm etti. Yaşı benzemesin, bizde, iflas eden dolandırıcı milyarder Krockner'in intiharını yaz-

dı diye, yapılan mahkemeler gibi, 1873'te Berlin gazeteleri aleyhinde kovuşturmayaya girişti. Zaten 1868'den beri hükümet basını -tarihteki adıyla "zevahif" sürüngenler- şekline sokulmuştu; hatta memur "sürüngenler" bile, ayrıca Hanovre Kralının istediği tazminat parasıyla beslenen sürü sürü hafiyelerle kovalanıyordu. Fakat, bu sırada, en katı illegalite yargılarına sarsılmaz bir inançla sarılan Alman komünistleri, en ufak legal olanakları bire dek sövmeyi bildiler. Ve bunca teröre karşın, Almanya'nın sosyalist işçileri, 1871'de ilk Reichtag seçiminde 102 bin oy almışlarken, dört yıl sonra 1874 seçimlerinde - hemen hemen öncekinin dört katına yakın-, 340 bin (ya da 352 bin) oy toplamışlardı. Akacak kan damarda durmuyordu.

Reichtag "orospu"su, Bismarck "pezevengi"nin ipliğini pazara çıkardığı, "efradını cami, ağyarını mani" tam "sermaye"si haline girdiği halde, Alman işçisinin sosyalist hareketi oraya kadar devrimci hızı duyurtuyordu. 1874 başarısından sonra, oldukça güçlü bir parti, gazete, sandık örgütleri kuruldu. Her yıl parti kongreleri açılıyordu. 1877 seçiminde Sosyal Demokrat İşçi Partisi 480 bin oy aldı. Bu kez 1874'ten 1876'ya kadar, lâfta olsun, basın özgürlüğü aleyhindeki kanunu reddeder görünen Reichtag, 1878'de işin sarpa sardığını anladı. Hemen "Sosyal demokrat yandaşlarının bozguncu çalışmalarına karşı" Olağanüstü Kanun çıkarıldı. "Sosyal düzeni ihlal" ve "genel güvenliği ve özellikle halk sınıfları arasındaki birlik ve düzeni tehlikeye düşürecek ölçüde sosyalist düşüncelere eğilimli" olan bölümler (Tarihi, Siyasi) her tür topluluk, toplantı ve yayın zabıtaca yasaklandı ve el konuldu. Artık "küçük sıkıyönetim" ilan edilmişti.

"Kuşkulu şehir"lerde memurlar her tür toplantıyı "yasak" edip, kuşkulu kişileri kovup sürerek şehirlerde oturtmuyordu. Bu Olağanüstü Kanun, dörder yıldan üç kez uzatılarak 1890 yılına kadar tam 12 yıl fakat "demir başbakan"ın son siyasal ömrü kadar sürdü.

O zaman Alman komünistleri ne yaptılar? Kuşkusuz kabukları içine büzülmediler. Engels'in yukarıda överek andığı ve Leninizmin enfes bir güçle tam devrimler dönemine ya-

kısracasına geliştirdiği geri çekilme taktiğini başarıyla uyguladılar. Bir yandan partinin resmi organıyla kongresi en güçlü illegalite koşulları altında ülke dışında güçlü uğraşmalarıyla işledi. *Sosyal demokrat* gazetesi Zürih'te basılıyor, bütün Almanya'ya dağıtılıyordu; kongreler İsviçre'de (1880 Viyden, 18.87 Saint Gailen, Kopenhag ve ilh.) toplanıyordu. Öte yandan, bütün biçimleriyle bütün legalite olanakları zorlanıyor, fazla sömürülüyordu. 1881'den beri sözde siyasal olmayan sosyalist müzik dernekleri, tütün içenler kulübü, işçi dernekleri örgütlemeye girişildi. Gizli yazı basmak ve yayında bulunmakla yan yana özel sohbetler, konferanslar ve ilh. düzenlendi. Bu sayede, 1881'de alınan oy 310 bine ve işçi milletvekili sayısı 12'ye düştüğü halde, 1884'te alınan oy 550 bine ve milletvekili sayısı iki katına (24'e) çıktı. Artık Alman burjuvazisi ve onun haşmetli imparatoru bu işin zorla sökmediğini anlamıştı.

İşi, tıpkı "iřçi milletvekili" çıkartan Halk Partisi gibi, kendisi önlemeye kalkıştı. 1884'ten 1892'ye kadar iřçi için yaşlılık, sakatlık sandıkları ačan I. Wilhelm, imparator bildirisinde, iřçi sigortalarını "yalnızca bir insanlık ve hıristiyanlık görevi değil, siyaseti koruma görevi" olarak ilân etmeye mecbur kalmış ve o "demir başbakan" bu arada, ansızın, sessiz sedasız, bir sosyal pas gibi silinmiş, kitle hareketiyle süpürölmüş, olmamışa dönmüştü...

İşte, Alman proletaryası böyle "konuşmuş"tu. Görüyoruz ki, burjuva ve küçükburjuva aydın finolarının, dünyada misli görölmemiş bir harikadır diye uğrunda geceli gündüzlü havlayıp durdukları Kemalizmin bütün yöntemleri, örneksiz olmak şöyle dursun, bundan daha yetmiş yıl önce, Almanya'da Bismarckizmin uygulamasının alaturka bir taklidinden ve faşizmle bulaştırılarak biraz "çağdaş" bir çeşni verilmesinden başka bir şey değildir. Türk burjuvazisi, yetmiş yıl önceki Almanya'daki sınıfdaşlarının yaptıklarını kelimesi kelimesine uyguluyor. Biz, Türkiye proleterleri ve onların keşif kolu TKP de, hiç olmazsa yetmiş yıl önceki Alman kardeşlerinin izinden yürüeyebiliyor mu? Sosyalizm düşmanı Olağanüstü Kanun, 12 yıl içinde Almanya'da 1400 gazete kapattırmış 1500 kişi

hapsetmiş, 900 kişiyi de sürgün etmişti. 1875'te Alman nüfusu 42 milyonu.

Bugünkü Türkiye, ki yetmiş yıl önceki Almanya'nın nüfusa üçte biridir, Kemalist kanunlar sayesinde kuşku yok ki 900 kişinin üçte biri olan 300 kişiyi sürgün etmiştir. Yalnız bu kişiler, Almanya'da olduğu gibi, Türkiye'de belli değildir. Polis ansızın, baskınla, işkenceyle işini bitiriveriyor.

Fakat sayısı saklanamayacak olan mahkûmlar, eğer 1500'ü bulmadıysa, mutlaka bini geçmişlerdir. Hem de, genel olarak mahkûmlar değil, yalnız komünist örgütün üyelerinden, Türkiye'de cumhuriyet burjuvazisi iktidara geçeli beri, sırası gelir, bir yılda 300 kişi mahkûm ve sürgün edilir. Demek bu yönden kurban verebilme gücümüz Alman kardeşlerimizden geri değilmiş. Belki zamanın özellikleri yüzünden ileriymiş bile. Fakat bu yalnız illegal faaliyet sahnesidir. Legal faaliyet sahnesinde boşuna örnek arayabiliriz. Türkiye'de henüz 400-500 gazete kapatılmadı.

Fakat, hele komünist gazetelerinden, bu süre içinde kapatılanlar dört-beş yüz şöyle dursun, dört beşi bile geçmedi. Demek legal faaliyet becerimiz, legal yönden kurban verme gücümüz, yetmiş yıl önceki Alman kardeşlerimizden çok, hem pek çok geridir. Oysa Alman proletaryasının 19. yüzyılın ilk yarısındaki dünya proletaryası keşif kolları, 20. yüzyılın ilk yarısında Rus proletaryasına geçti. 1905 devrimi bozgunundan sonra 1910 ve 1912'lere kadar süren Çar ve Duma karşı-devrimci dönemde, Rus proletaryası, Alman kardeşlerinin tarihsel dersinden sonuna kadar parlak şekilde yararlanmayı ve bizlere Alman örneklerinden çok daha geniş ve keskin örnekler bırakmayı, Alman örnek ve yöntemlerini geliştirmeyi bildiler.

Rus proletaryası önünde yalnız Alman proletaryasının dersi vardı; bizim önümüzde genel olarak bütün bir dünya örneği, özel olarak hem Alman, hem Rus örnekleri bir anıt gibi dikili duruyor. Onları görmemek, onlardan ibret almamak, körlük deyimiyle çok hafif ifade edilir, cinayettir.

Rusya proletaryası, Çarlık altında, Fransızca gibi "Almanca konuşma"yı da bildi. Ve bu iki dili, Bolşevizmin bayrağı

altında, tam zamanında konuştu ve hatta bu iki dille konuşma sanatını sistemleştirdi ve bize kızıl taktiği yaman bir çekiç, keskin silah olarak hazırladı, bıraktı.

1905 ayaklanmasında Duma'ya boykotu tutan (Lenin), ayaklanma bozguna uğradıktan sonra "Biz" diyordu, "devrim zamanında 'Fransızca konuşma'yı, yani hareketin içine azami zorlama ve atak sloganını atmaya, kitlelerin doğrudan doğruya hareket ve yayılımının gücünü arttırmayı öğrendik.

Şimdi durgunluk, karşı-devrim, dağılıp döneminde 'Almanca konuşmaya, yani yavaş yavaş hareket etmeye (hareketin yeniden alevlenip canlanması olmadıkça başka türlü yapmak olanaksızdır), sistematik bir şekilde, inatla, adım adım ilerleyerek, parmak parmak yer kazanarak etkilemeye mecburuz." (Lenin, **Tasfiyecilerin Tasfiyesi**) "1906 Aralık bozgunuyla 1906-7 girişimlerinin şapa oturmasından sonra, karşı-devrim bizi sözüm yabana meşrutiyetçi ve gittikçe daha kötü kurumlar içine iletip attı ve iletip atmakta devam edecektir. Biz daima ve dört bir yanda şu bakışımızı koruyacak ve uygulayacağız. Eski iktidar devam ettikçe, tamamen ortadan kaldırılmadıkça, beklenecek iyi hiçbir şey yoktur. Zemini yeni bir hareket için hazırlayacağız ve bu hareket ortaya çıkıncaya kadar ve bu hareketin ortaya çıkması için, bütün kızgınlığımızla, canla başla çalışmak ve ancak onun ortaya çıkışından sonra anlamı olacak sloganları atmamak gereklidir." (Lenin, **Boykota Karşı-Bir Gazetecinin Notları**)

Ve koca Lenin, o zaman Bolşeviklerin içinde beliren ve kafa tutmaya özenen, otzovist, ultimatömcü ve ilh. bilinen solcu palavra gevezelerine kendi deyimiyle "tersine Menşevik'lere şöyle haykırıyordu: "Her kim ki bu yolu can sıkıcı bulur, bu yolda da, bu yol döneminde de sosyal demokrat (o zamanki komünist) taktiğinin devrimci temellerini korumanın ve geliştirmenin zaruretini anlamazsa, boşuna Marksist adını takınır." (Lenin, **Tasfiyecilerin Tasfiyesi**)

Fransız devrimcileri daha çok Fransızca, Alman devrimcileri daha çok Almanca konuşmakla kaldılar. Bu, o ülkelerde belki nesnel koşullardan çok, öznel zaaf lar yüzünden devrimin gecikmesine, karşı-devrimin zaman zaman güçlenme-

sine kapı açtı. Fakat Rus Bolşevik devrimcileri, sırasına göre Fransızca ve sırasına göre Almanca konuşmayı bildikleri için, siyasal savaşta, sınıflar kavgasında proletarya devriminin zaferiyle birlikte, taktik ve strateji bilimini de temellendirdiler. Artık dünya devrim örgütleri nasıl konuşacaklar? Bolşevikler gibi. Eğer istersek, buna "Rusça konuşma" ya da "Lenince konuşma" diyebiliriz.

Bütün bu dediklerimizden ne çıkıyor? Şu çıkıyor ki, genel olarak siyasette olduğu gibi, özel olarak proletaryanın sınıf kavgasında hiç softlığa, basmakalıplılığa, formül papağanlığına gelmez. Çünkü, devrim mücadelesi dama oyunu ve siyaset alanı satranç tahtası değildir ki, orada ezberleyeceğimiz birkaç "oyun"la düşmanımızı mat edebilelim. Sosyal kavgaya, ana hatlarında ortak genel niteliklerine karşın, her ülkede her andaki özelliklerine göre özel taktik gibi, savaş slogan ve biçimleri ister. Bütün kavgaların anası olan sınıf kavgası, aynı zamanda hem bir bilim, hem bir teknik, hem bir sanattır. Olaylar bu bilim+teknik+sanat üçüzünün açılarından süzülerek açıklanmaya ve o sayede değiştirilmeye muhtaçtır.

Leninizme göre özel taktik ancak özel ana göre belirlenir.

"Anarşistlerin düşüncesizliği yanlışıkları neden ibarettir? Şundan ibarettir ki, sosyal gelişim hakkında edindikleri kökten fos ve yanlış düşünce dolayısıyla, her ülkenin siyasal (ve ekonomik) durumunun özelliklerini hesaba katmazlar, oysa bu özelliklerdir ki, şu ya da bu aracın herhangi bir zaman dilimi için özgül değerini belirler."(Lenin, **Otzovist ve "Allah Yapıcıları" Fraksiyonlarına İlişkin**)

Bugünkü Türkiye ekonomik ve siyasal durumunun özellikleri nelerdir?

Türkiye nasıl bir an, nasıl bir zaman dilimi içindedir? Buna yanıt, 1- İşçi sınıfına karşı burjuva karşı-devrimi ve terörü artıyor mu, eksiliyor mu? 2- Kitlelerin kendiliğindenci hareketi artıyor mu, eksiliyor mu? sorularıyla verilir. Bugün artık, tartışmaya bile değmez derecede besbellidir ki, Türkiye'de saldırı halinde bulunan Kemalist burjuvazidir ve genel olarak halk kitlelerinin, özel olarak işçi sınıfının geri çekilişi henüz dinmemiştir.

Lenin bu geri çekiliş dönemine "geçiş dönemi" der. Çünkü bu dönem "meclis avanaklığı" ile örgütü kangrenleştiren oportünizm batağına manda gibi gömülmek dönemi değil, gelecek saldırıyı hazırlama, bir tür hız alma dönemidir. Ve bu dönem, yalabıklığa bayılan toyları hayalkırıklığıyla kırıp geçirecek derecede, az parlak, az gösterişlidir. Fakat Marksizmin felsefesi ve Leninizmin felsefede yaptığı gelişme, bir ordunun, güçlerini derleyip toplamadan saldırıya geçemeyeceğini tekrarlamaktan yorulmaz. *Meclis kürsüsünü ya da bunun gibi öteki legal olanakları kullanmak, hiç de "parlak" bir şeyi bulunmayan bir silahı kullanmak demektir. Fakat bir geçiş döneminin rolü, tam tamına güçleri hazırlamak ve toplamaktır, yoksa doğrudan doğruya ve kesin kararlar her ne olursa olsun harekete geçirmek değil.*

Biz böyle bir "geçiş dönemi"ndeyiz. Bu dönemin taktik ana halkası partice azami illegalite, kitle taktikçe azami legalite yöntemlerini sömürmektir.

Legalite Plan ve Şartları

Marksizm proletaryanın sınıf savaşını iki basamak şeklinde gösterir:

1- Birinci basamakta: Proletarya "sınıfın kendisi"dir. Bu, aşağı yukarı işçilerden mutlak artı-değer soyuluşu zamanına aittir. İşçi sınıfının bu dönemde: **1- Durumu:** Toplum içinde yalnız bir "üretim unsuru" oluşu; **2- Çıkarı:** Patron karşısında teker teker işçilerin birbiriyle rekabet yapmamak gibi bir basit "ortak çıkar"; **3- Birliği:** Bu ortak çıkar uğruna "ekonomik sözbirliği" şeklinde örgütlenmek; **4- Savaşı:** Patronla olan işçi topluluğunun rekabetini gütme ve "ücret dövüşü" yapmaktır.

2- İkinci basamakta: Proletarya "kendi için sınıf" olur. Bu, aşağı yukarı işçilerden "izafi artı-değer" soyuluşu zamanına aittir. İşçi sınıfının bu dönemde: **1- Durumu:** Toplum içinde bilinçle dilemeyi bilen bir "sosyal güç" haline gelmiş; **2- Çıkarı:** Tüm patronlukla birlikte, kapitalist egemenliği temsil eden burjuva devlet aygıtı karşısında biricik "sınıf çıkarı"; **3- Birliği:** Kapitalist sınıf biricikleşmekte, hele finans-kapital biçiminde tekelleşmekte ve finans oligarşileşmekte ilerlediği oranda "siyasal söz birliği", yani parti; **4- Savaşı:** "Sınıf sınıfa karşı" sloganı altında yeni bir düzen, yeni bir rejim ve kuruluş savunucusu sıfatıyla öz "sınıf mücadelesi"dir.

Türkiye'de Meşrutiyet burjuvazisinin cumhuriyet burjuvazisine dönüşmesi demek, Türkiye proletaryasının mutlak artı-değer soygunundan görelî artı-değer soygununa geçişi demektir. Şu halde, biz, taktik konusunda bir geçiş dönemin-

den söz ederken, yukarıda saptadığımız genel geri çekilme taktiğinin, gelecek saldırı taktiği için bir hazırlık ve geçiş dönemiyle birlikte, Türkiye işçi sınıfının "sınıfın kendisi" durumundan "kendisi için sınıf" durumuna, ekonomik söz birliğinden, siyasal söz birliğine, "ücret dövüşünden" sınıf savaşına geçişini de söylemiş oluyoruz.

Bu "küçük" özellik, henüz "iyi patron" geleneğini gönlünden büsbütün silememiş olan Türkiye işçi sınıfının, ortak çıkar -ya da Türkiye proleterlerinin ağzıyla: "işçinin hakkı"-başlangıcından yüksek sınıf çıkarına atlayışıdır.

Türk burjuvazisinin iktidara geç gelişi, Türkiye'de tam kapitalist kuruluşunun makine dönemiyle ve şu durumda görelili artı-değer çalma dönemiyle başlamasını gerektirdi. Onun için, Türkiye işçi sınıfı aynı zamanda hem "üretim unsuru", hem de "sosyal güç" biçiminde doğdu. Türkiye'nin, ezilen Doğu uluslarından biri sıfatıyla, dünya devrimleri döneminde ve dünya proletarya devrimiyle müttefik, emperyalizme düşman durumunda yarı-sömürgelikten kurtuluş hareketine girmesi de, ayrıca Türk proletaryasında, yüksek sınıf bilincinin şimşek çabukluğuyla doğmasını tarihsel bir zaruret durumuna koydu. Fakat, işte, bu sosyal şimşek çabukluğu, tıpkı doğal şimşek gibi gözleri epey kamaştırmadı, başları epey döndürmedi de değil. TKP'nin belli başlı iş güçlerinden biri de, bu gözü kamaşıkları, bu başı dönükleri, parti içinde temizlediği gibi, bizzat kitleler içinde de, artık birikişi tamamlanan, olgunluğu yerine gelmiş bulunan geniş kitle hareketinin seliyle silip süpürmekte, gerçek keşif kolluğunu başarmasıdır. Ve taktik ana halkası, tam illegal işe legalite koşullarını ve planını bitleştirme işi, legal faaliyetin bugünkü anlamı, önemi ve biçimi, Türkiye'deki sosyal gelişimin bu işaret ettiğimiz özelliğine göre perçinlenecek ve güdülecektir.

Türkiye proletaryasının bu tarihsel özelliğinden yürüyerek, konumuza değen taktik kısmına, şu üç noktada kısaca işaret edelim: 1- Yiğini kazanmak; 2- Taktik prensibi; 3- Taktik planı...

I- YIĞINI KAZANMAK

"Bütün büyük devrimlerin temel kanunu" nedir? Lenince önce şu iki hedefe varmaktır:

Hedef 1: Keşif kolunu Sovyetler iktidarıyla proletarya diktatörlüğünden yana geçirmek... Bu, oportünizmin tam (doktrinli+siyasal) yenilişiyle olur. TKP bu birinci hedefe varmıştır.

Hedef 2: Kitleyi Sovyetler iktidarıyla proletarya diktatörlüğünden yana geçirmek... Bu, sol doktrinerciliğin ve yanlışlarının giderilmesiyle olur. Fakat bu iki hedef işin yalnız subjektif aşamasıdır.

Sol doktrinerciliğin ne olduğunu biliyoruz. Bu özentinin maskesi partice oldukça düşürülmüştür. Onun belli başlı yanlışlıklarından biri, kitleyle partiyi birbirine karıştırmak ve yığınlara yanaşmayı bilmemektir.

Ve işte, "devrimlerin temel kanunu"nun nesnel aşaması, Parti bilincinin sağcı solcu sapıtmalarını temizleyip, gerçek devrim ışığını yaktıktan sonra, kalabalık yığınları bu ışığın aydınlığına çekme, doğru yola getirme çabasıyla başlar.

"Uluslararası işçi hareketinin bilinçli keşif kolunun, başka bir deyişle, komünist parti, hizip ve eğilimlerinin şimdiki amacı, çok kere uyusuk, yerinden kımıldamaya isteksiz, hal-siz, geleneğe tutkun, atıl, durgun, uyuklayan kitleleri bu yeni göreve götürmek, ya da daha doğrusu, yalnız kendi partisini değil, aynı zamanda o yeni yön ve göreve doğru yürüyen kitleleri de yönetmeyi bilmektir."(Lenin, **Sol Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı**, s. 80)

Kitleler nasıl "yönetilir", nasıl yürür ya da yürütülür? Ne zorla, ne de kolayca (yani lâfla)... Geniş alt tabakalar bir sürü değil, bir insan yığını olduklarına göre, sosyal bir devrim

yolunda yürümeleri, ancak o yola inanmalarıyla olanaklıdır. Kitleler zorla inanmazlar, fakat yalnız söze de kanmazlar. Onların gönüllerini, bilinçlerini kazanmayı bilmek gerekir.

"Yığını kazanmak" budur. Yığını nasıl kazanmalı? Marksizm-Leninizm bu sanatı bir sır olmaktan kurtaralı çok oluyor. Yığınını nasıl kazanılacağını derinden anlamak için, Marksizmin felsefesine, bilgi teorisine kadar çıkmak gerekir. Bütün 18. ve 19. yüzyılların doğa olaylarındaki maddeci buluşlarını, tüm toplum ve doğa olayları için en yüksek sentezine ulaştıran Marksizme göre, insanın bilgi ve inanış teorisi de ancak insanın doğa ve toplum içindeki etkin rolü, yani pratiğiyle belirlenir. Deneyim, ata binmek, ata binmekle öğrenilir; tatlı tadınca belli olur. **Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm** adlı kitabın İngilizce çevirisine "maddeciliğin kaynağı İngiltere" konusunda yazdığı başlıkta, Engels, bir zaman maddeciliğe karşı olan bu ülkede şimdi artık "agnostisizm: bilmemcilik" kaçamağıyla maddeciliği peçelemeye kalkışan burjuva bilimciliğini karakterize ederken, böyle bir düşünüşün yaralanmak bilmez olduğunu sananlara:

"Fakat" diyordu, "insanlar düşünceden önce hareket ve etki etmişlerdi. Başlangıçta hareket vardı. Ve insan akli bir güçlüğü icat etmeden çok önce insan faaliyeti bu güçlüğü çözmüştür. The proof of the pudding is in the eating (Pastanın denenmesi yenilmesiyledir). Bu şeyleri kendimiz için kullandığımız andan itibaren, duyuları sezışimizi, doğruluk ya da yanlışlığını yanılmak nedir bilmez bir ispatlamadan geçiriyoruz demektir."

Şu halde, Marksizmde, genel olarak insanın bir şeye doğru diyebilmesi, inanması ve o şey için kesin harekete geçebilmesi için, o şeyin doğruluğunu denemesi, yani önce yine bir harekete geçmesi gereklidir.

Marksizmi, dünya devrimleri döneminde geliştiren Leninizm, yığınların devrime inanması, keşif kolunun sloganlarına güvenmesi, bu sloganların çizdiği yolda yürümesi için, gerek keşif kolunu, gerek onun gösterdiği yolu, her günkü hayatında mihenk taşına vuracağı komünist sloganlarının provası ile denemesi gerektiğini formülleştirdi. Terzi ne ka-

dar güvence verirse versin, insan, gösterilen elbisenin bedene uygun ve tam geldiğini anlamak için, o elbiseyi bir defa prova etmeden söylenene inanmaz.

"İşçi sınıfının keşif kolu ideolojik olarak kazanılmıştır; bu başlıca güç, baş prensiptir. Devrime doğru biricik adımı atmak bunsuz olanaklı olmazdı. Fakat henüz zaferden, galip gelmeden çok uzağız. Yalnız bir keşif koluyla yenilinmez, galip gelinmez. Tümüyle sınıf, kitle açık bir dayanak getirecek olan iyi dilekli bir yansızlık durumunu benimsemedikçe, yalnız keşif kolunu tek başına kesin bir savaşa atmak, ahmaklıktan daha büyük bir şey, bir cinayet olurdu. Ve tüm sınıfın, sermayenin çalışkan ve ezilen kitlelerinin bu durumu benimsemesi için, propaganda ve ajitasyondan daha fazlası gerekir. İşte bugün Rusya ve Almanya tarafından göze batan bir güç ve vurguyla doğrulanan, bütün büyük devrimlerin temel kanunu budur."(Lenin, **age**, s. 79-80)

Yığınları, kendi siyasal deneyimleriyle komünizme kazanmak için, Marksizmin-Leninizmin taktiğinde ana çizgileri şunlardır:

A- TEMEL PRENSİPLERİ MİLLİ ÖZELLİKLERE "AYAR" ETMEK: Dünya komünist örgütlü, biricik bir enternasyonal parti, 3. Enternasyonaldir. Komünizmin temel kanunları (Sovyetler iktidarı ve proletarya diktatörlüğü) (Lenin: *"Her devrimin en önemli davası iktidar davasıdır"* der) bütün emperyalist dünya için geçerlidir. Fakat bugün şimdiye kadar gelmiş geçmiş insan toplumlarında egemen olan unsur, insan bilincinden çok, doğal ve sosyal kör güçler olduğu ve bu yüzden, sosyal gelişim, yer yer eşitsizlik, hatta zıtlıklarla dolu olduğu için, bugün yeryüzünde yaşayan tüm insan topluluklarını bir kalıptan dökülmüş, bir makastan çıkmış standardize birer seri-rejim olarak görmek ve kabul etmek, Marksist-Leninistlerin değil, ancak komünizm softalarının işi olabilir. Bu sebeptendir ki:

1- Örgütte: Biricik dünya komünist partisi (Enternasyonal), birçok ulusal şubeye bölünmüştür. Bu bölünüş, yalnız herhangi bir demagoji ya da önyargı kuruntusundan değil,

uluslararası devrimci çalışmada bir işbölümünün zaruri olusundan ileri gelir.

2- Sloganlarda: Ana prensip hep aynı teorik gücüyle ve uzlaşmazlığı ile başta yürür fakat onun yürür olabilmesi, yani geniş yığınlar içinde tutulup yayılabilmesi için, her ülkede canlı bir gerçeklik olmakla kalmayan (siyasal-yönetmel-ulusal) özelliklere uygun gelircesine "ayar edilmesi", genel prensiplerin uygulanması ve ayrıntılarıyla her ülkenin sınıf ve parti ilişkilerinin orijinalitesine göre elle tutulur hale getirilmesi, somutlaştırılması şarttır.

"Dört bir yanda 2. Enternasyonale karşı, oportünizmi yüzünden olduğu kadar, dünya çapında Sovyet cumhuriyeti için devrimci proletaryanın enternasyonal taktiğini yöneltmeye ilişkin gerçekten güçlü bir merkez yaratma konusundaki yeteneksizliği yüzünden de, hoşnutsuzluğun genişlediği ve büyüdüğü hissediliyor.

İyice kafaya yerleştirmeli ve hesaba katmalı, böyle bir merkez, hiçbir durumda, çeşitli taktiklerin mekanik birleştirilmesi ya da dikilmesi ile bir kere yaptık mı bir dahaya gerek kalmazcasına kurulmuş bir modele göre kurulamaz. Uluslarla devletler arasında ulusal ve yönetsel farklar -daha uzun süre, hatta proletarya diktatörlüğünün dünya ölçüsünde kuruluşundan sonra bile varolacak olan farklar - oldukça, bütün ülkelerde komünist işçi hareketinin uluslararası taktik birliği, her türlü başkalığın silinmesini değil, ulusal özelliklerin ortadan kaldırılmasını da (ki bugün bu saat, bu anlamsız bir rüyadır) değil, fakat salt komünizmin temel prensiplerinin (Sovyetler iktidarı ve proletarya diktatörlüğünün), ayrıntılarını uygun olarak değiştiren, onları her devletin siyasal ve ulusal özelliklerine uygun geldiği gibi ayarlayan ve uyduran bir uygulamasını inatla ister. Tek ve biricik uluslararası davayı - işçi hareketinin göğsündeki oportünizmi ve sol doktrinerciliği yenmeyi, burjuvazinin devrilmesini ve Sovyetler cumhuriyetinin kurulmasıyla proletarya diktatörlüğünün kurulmasını- halletmeye her ülkenin somut yaşışındaki özel olarak neyin bulunduğunu araştırmak, yorumlamak, keşfetmek, tanımlamak, yakalamak, işte durmaz

tarafından bütün ileri ülkelere (ve gene diğerlerine) düşen başlıca asıl görev budur. Madem ki işçi sınıfının keşif kolu bize geliyor, parlamentarizme karşı Sovyetler iktidarı yönüne, burjuva demokrasisi yerine proletarya diktatörlüğünden yana geçiyor, başlıca güç (principal) -elbette her şey değil ve daha ne kadarı ve nicesi gerekli, fakat gene başlıca güç artık yapılmıştır. Şimdi bunun arkasından gelmesi gereken şey, daha az temel gözükten ve bir bakıma gerçekten de daha az temel olan, fakat tersine, davanın pratik çözülüşüne, yani 'proletarya devrimi'ne geçmenin ve bu devrime 'yaşama'nın bir araç ve çaresini keşfetmeye daha yakın olan, iş ve hareket üstüne bütün güçleri, bütün dikkati derleyip toplamak gerekir." (Lenin, **age**)

Demek Leninci Marksist taktiğin birinci niteliği, zemini zamanı kollamak, demagojik "real politiker"lerin taban tabana zıddı olan devrimci gerçekçiliktir. Gerçekten, siyasette, sınıf savaşında yanılmaz olmak ancak bu koşulla elden gelir. Bu prensip, insanlığın tarihte yarattığı en yüksek manevi bir sistem olan bilimsel yani Marksist komünizmin ta felsefesinden örgütüne kadar, her katında hükmünü sürdüren öğretilerdir. Teorik uzlaşmazlık, olumlu, evet ise, pratik taktik, olumsuz, hayır derecesinde uzlaşmazlığa gelmez. Ve bu olumluyla olumsuz, bu evet ile hayırdır ki, sosyal hareketin bugünkü eksenidir. Örgütte demokratik merkezîyetçilik neyse, slogan ve taktikte uluslararası ve genellik içinde ulusal özellik odur. Türkiye'de TKP taktiğinin ulusal özelliği neresindedir? Bu teorik değerlendirmelerden pratik hangi sonuç çıkarılabilir? Madem ki taktik = pratik konusundayız, bu özelliği bulmak gerekir. Biz burada en genel iki önemli özelliğe değinelim:

Birinci özellik: Geçmişin kuruntuları: Birçok ülkede kapitalist devrimler birçok ekonomik ve siyasal nedenle derbey artıklarıyla el ele verir.

Türkiye bu ülkelerden biridir. Hemen her kapitalist ülkede, toprağın ulusallaştırılmaması yüzünden rantıye bir sınıfla kompo yapan burjuvazi, köy üretiminde kaçınılmazca geçmişin gerek ekonomik, gerekse sosyal derebeyi ve babaşah artıklarını alıkoyar. Bu genel kuraldan Türkiye, doğaldır

ki, hissesini bol bol almıştır. Fakat Türkiye'nin, bu birincisi yarı-normal, ikincisi normal sayılabilecek genel kapitalist niteliklerinden ayrıca bir üçüncü özelliği ve niteliği vardır ki, Türkiye'deki sınıf ilişkilerinin, genel kurallar dışında en "orijinal" yanı budur. Türkiye'nin orijinalliği, yukarıda söylediğimiz özelliktedir. Türkiye'de kapitalist gelişim, yüzyıllarca pinekledikten, hatta yozlaştıktan sonra, Dünya Savaşı'yla birlikte dünya devrimleri dönemi başlar başlamaz, birdenbire bütün fazilet ve reziletleriyle birlikte, Marks'ın bir zamanki Almanya için söylediğinden daha büyük bir şiddetle, geçmişin yüklerini olduğu kadar, geleceğin de yüklerini üst üste halkın sırtına yığan berbat bir gelişime kavuştu. O zaman, artı-değerin aynı zamanda hem mutlak, hem görece biçimini soyarak, işçi sınıfının birdenbire en modern soygun biçimleri altında inlemesine neden oldu. Bu ani baskın, Türkiye proletaryasını, aynı zamanda bütün babaşah önyargılarıyla birden yakaladı. Bu duruma, deyim yerindeyse, **şehirde derebeyi artıkları** demek olanaklıdır. Bu geçmişin kuruntuları, Türk işçisinde henüz yok olmuş değildir: Patronlar fabrika açmazsa nerede çalışırdık? Kapitalist çalışmış, biriktirmiş, şimdi rahat ediyor! Patronlar kötü olabilir, ama bizim patron iyidir! Hükümet neden kapitalistlerin hükümeti olsun? Her koyun kendi bacağından asılır! Başımıza gelenler, alnımızın yazısıdır! ve ilh. gibi yarı-maraba zihniyeti, birden oldukça fazla işçinin ağzında slogan şeklinde döner dolaşır durur. TKP, özellikle işçi sınıfını küçükburjuva nemelâzımcılığına bağlayan, Türkiye proletaryasının dünyada eşi görülmemiş derecede ekonomik olarak radikalleşmesine karşın, manen aynı şiddetle radikalleşmesine az çok engel olan bu Kemalist burjuva ideolojisini, bu Halk Partisi demagojisini aman vermezcesine her nerede bulursa tepelemeyi bilmelidir. Bunun için, işçiden en iyi patronun çaldığı artı-değer nedir? Patron bu artı-değeri tüketirse, işçi sınıfı nasıl planlı ekonomiyle ülkede en israfsız ve geniş sanayi hayatı yaratabilir? Kemalist burjuvazinin yalnız her yıl yabancı emperyalizme haraç olarak verdiği ve senden benden topladığı on milyon lirayla bir yılda Türkiye'de kaç yeni fabrika açılabilir? Bütün Türk giyimine girmiş ya-

bancı kapitalistler, her yıl, Türkiye halkından soydukları on milyonlarca zenginliği Türkiye'de bırakmayarak nasıl yabancı anayurtlarına kaçırmışlar? Millet Meclisi seçilirken kaç işçi ve köylünün, halktan kimin düşüncesi sorulur? Mecliste yapılan kanunlar, nasıl önce ticaret odalarında, büyük ve kalın burjuvalar tarafından hazırlanır da, sonra Meclise nasıl kabul ettirilir? Örneğin İş Bankası Genel Müdürlüğü ile Türkiye'nin en kalın burjuvazisini temsil eden adam, bir kalemde nasıl İktisat Bakanlığıyla Türkiye ekonomik hayatının başına geçer? Ve bugünkü Kemalist hükümetle Türk kapitalistleri nasıl içli dışlı, birbirleriyle sıkı fıkıdırlar ve ilh. tarzında sistematik açıklamalar ve en modern devrim örgütü gereklidir.

İkinci özellik: Geleceğin kuruntuları: Bugün Türk burjuvazisi, Avrupa kapitalizminin çöktüğü yolunda bol bol atıp tutmalara ses çıkarmayabiliyor.

Türkiye'de, yeni bir ulusal kapitalizmin doğuş hızı, bu kapitalizmin bugünkü elebaşlarına sonsuz bir gelişime kavuşulacağı duygusunu aşılayabiliyor. Fakat, biz işçilerin de bu Halk Partisi'nin "vekalet-i celile zenginliği"ne kapılmamız büyük bir aldanma ve sapıtma olur. Türk burjuvazisi, aşağıdan yukarıdan, her araçla Türkiye'de doğan Kemalist rejim hakkında istediği serenatları okuyadursun. Biz biliyoruz ki, Türk kapitalizmi emperyalizm döneminde doğan bir rejimdir; üstelik emperyalizmin de dünya devrimleri çağında gelişime imkân bulan bir rejimdir. Onun için, Türk burjuvazisi, daha serbest rekabetin tadını tatmadan tekelci kapitalizmin bütün ağlarıyla kolunu kanadını bağlamış durumdadır. Bugün Türkiye'de, belki dünyanın pek az yerinde görülen derecede yırtıcı ve bencil bir ulusal sermaye sistemi egemendir; kapitalist sınıf içinde bir avuç kodaman kapitalistler oligarşisi, burjuva aristokrasisi, bütün ağırlığıyla, diğer orta ve küçükburjuvalar üstündeki hegemonyasını kurmuş bulunuyor, kapitalist sınıf içindeki klasik hiyerarşi, Türkiye'de Kemalist denilen militarist faşizmle en orijinal nitelikleri kazanmıştır. Şu halde, kapitalizm, sınıf olarak da, adeta kapitalizm olamadan emperyalizm olmuştur. Emperyalizm ise, Leninizmin saptadığı, perçinlediği gibi "kapitalizmin son aşaması", "çürüyüp dökü-

len kapitalizm"dir. Onun için, Türkiye'deki kapitalizm düzeni daha anasından doğarken, alnında ölüm damgasını taşıyan bir avortondur [İyi gelişmemiş, eciş bücüş]. Onun Kemalist yaygaralarla bütün reklam edilen değeri, gücü, önemi, ancak dünya devrimi içinde, proletarya devriminin koltuğu altına sığınmış olabilmesidir. Yoksa her gün ekonomik milliyetçiliğe dış bileyen, otarşiye ateş püsküren, bugünkü, dört yanı ateşle sarılmış akrebe dönen emperyalizmin elinde, çoktan Kemalizm, "Çan-Kay-Şekizm" durumunda bir "Çan-Kaya-Eşeğizm"ine dönmüş gitmişti.

Kemalist palavraları komünizmle karıştırmaktan hoşlanan derebeyi mantığının ve Halk Partisi'nin solcu manevra ve palyaçoluklarının maskesi ne kadar şiddetle düşürülürse, Kemalizmin çürüyen ve dağılan genel kapitalizm damgasını açığa vurmak ve ancak proleter devrimin yüzü suyu hürmetine doğup yaşayabildiğini o oranda vurgulamak, böylece Kemalizmin zaafi yanında komünizmin gücünü her göze açıkça göstermek zaruret ve koşuldur. Gelecek hakkındaki burjuva kuruntuları boştur.

B- YIĞINLARIN GERÇEKTEN KEŞİF KOLU OLMAK:

Komünizm, sınıfsız, insanın insanı soymadığı toplum demektir, işçi toplumu demek değildir.

Fakat bu sınıfsız rejime ancak sınıf savaşıyla ve yalnız proletarya diktatörlüğü denilen köprüden geçilerek varılır. Proletarya, yani işçi sınıfı bugünkü emperyalist dünyanın başlıca iki zıt kutbundan, belli başlı iki sınıftan biridir ama toplumun çoğunluğunu oluşturmaz. Bugün, bütün toplumlarda, nasıl burjuvazi üstün ve egemen sınıfların elebaşılığını yapan zalim sınıflar keşif koluysa, işçi sınıfı da öyle, tüm alt ve ezilen sınıfların elebaşılığını yapan ezilen sınıflar keşif koludur. Kesin ve nihai sonuç, ancak bu iki cepheye bölünmüş alt ve üst sınıfların tümü arasında girilecek savaşla belli olur. Belli başlı iki sınıf çarpışırken, diğer sınıflar - horoz dövüşü seyrederek gibi- çevrede yansız seyirci olmazlar. Birakin, horoz dövüşü seyredenler bile şu yeryüzünde yansız kalamazlar. Şu halde iki yan da, gerek kapitalist, gerek işçi

sınıfları, toplum içinde varolan bütün sınıfları kendi ülkeleri çevresinde, kendi hegemonyaları altında az çok birleştirmeye, hiç olmazsa yansızlaştırmaya -çünkü her zaman bir sınıfın ya da bir zümrenin yansızlığı bir yanın çıkarını tutar ve o yan bu yansızlığı elde etmek için de, ayrıca uğraşmaya mecburdur- çalışır. Demek, her sınıf, bütün diğer sosyal sınıf ve kategorileri ölçüp biçerek ordulaşır.

Komünist partisi, tüm alt sınıfların keşif kolu olan işçi sınıfının keşif kolu, kurmay heyetidir. Kesin savaşta yalnız kurmayla üstün gelinemediği gibi, yalnız keşif kolu ve yalnız öz güçle üstün gelinmez. Öz gücün arkasında geniş yedek güçler, ön mevzilerin ardında sağlam yedek mevziler bulunmalıdır. Onun için, komünist taktiğin birinci maddesi yığınları kazanmaktır.

Fakat bu yığınları kazanmanın ikinci koşulu, yığınları hedefe doğru gütmenin birinci koşulu, ancak onlara gerçekten öncü olmakla olanaklıdır.

Yığınlar, hatta kendi siyasal deneyimleriyle dost ve düşmanlarını tanımış olabilirler. Fakat kendi dostlarının herşeyi göze almış, azimli, şaşmaz ve sarsılmaz bir öz güç olarak öne düştüğünü görmezlerse, her alanda kendilerine yol gösteren gerçek kurmay heyetleri bulunduğunu hissetmezler ve hatta elde tutmazlarsa, iç kanaatleriyle kalabilirler, harekete kolayca geçmeyebilirler; ya da geçseler de, yalnız kendiliğindenci, birleşmiş bir kurul halinde sistemleşmiş hafif çarpışmalardan fazlasına gitmeyebilirler.

Çünkü karşılarındaki düşman güç, kapitalist sınıfın hegemonyasını tanımış bütün soyguncu üstün sınıflar (derebeylerden tefecilere, toprak sahiplerine kadar hepsi) tüm savaştı örgütleriyle (polisi, jandarması, faşist çeteleri, ordusuyla) hep saldırıya hazır, fırsat kollamaktadır. Yalnız çete savaşıyla düzenli ordu geçici olarak oyalanıp sarsılabilir, fakat nihai olarak yok edilemez.

İşçi sınıfının kendisi de dahil olmak üzere bütün sınıflara "kıyas" uygulayan komünizm gibi yüksek ve evrensel bir ülke güneşi var. Gözünü sonsuz soygun hırsının vahşi kanı bürümüş olan üstün sınıflar bir yana bırakılırsa, toplumda

bütün alt sınıflar sonunda bu güneşin aydınlığını istemezlik edemezler. Fakat birçoğu, burjuvazinin bugünkü zalim yırtıcılığı altında inler, soygunun örgütlü zulmünden bezgin oldukları için ses çıkarmaktan ürkerler. Sanırlar ki, burjuvazinin egemenliği camide kara cüppeli hocanın ya da papazın kendilerine "ebedi ve ezeli"dir diye betimlediği Allahın egemenliğinden bir parçadır; burjuva devlet aygıtı Azrailli, Cebrailli bir gökyüzü yönetimi kadar erişilmez ve karşı konulmaz bir nesnedir.

Onun için, acaba "yerin de kulağı var mı" korkusuyla, şikayetlerini dilleriyle söylemez, içlerinde bir çıban gibi saklarlar. İşte komünist partinin rolü, burjuvazininin "kaadiri mutlak" gibi reklam etmekten haz duyduğu açık devlet aygıtına karşılık, işçi sınıfının, tüm ezilen yığınların bir gizli devleti demek olan komünist örgütün "mekândan başışık" olduğu kadar "her yerde hazır ve nazır" olduğunu göstermek, varolan soygun rejiminin egemen örgütünün bir avuç finans oligarşisinin hokkabazlığından ve elçabukluğundan başka bir şey olmadığını, partinin her yerde gizli açık yapacağı faaliyetiyle tanıtmak, sonunda asıl gücün üst sınıflarda değil, alt sınıflarda olduğunu, yalnız örgütsüzlük ve yönsüzlük yüzünden alt sınıfların zulüm oyuncağı haline geldiklerini, bizzat yığınların kendi hareketleriyle -ki bu hareketler, artık illegalitenin çerçevesine sığmaz- denetmektir.

Eğer TKP bu gerçek keşif kolluğunu başarmaya yılmadan girişirse, çarçabuk, ulusal ölçüde bütün sosyal şikayetlerin yüksek kürsüsü, zulmün devrim mahkemesi olur; çevresinde bütün soyulan ve ezilen halk yığınlarının heyecanlı ve candan bağlı aşılmaz surunun yükseldiğini görür. Bugün, Türkiye'de, onmilyonlarca ezilen ve yoksul insan dişlerini sıkmış önüne bakıyor, düşünüyor ve susuyorsa, bu onların parlamak, taşmak, kıyameti koparmak istemediklerini değil, yalnızca yol aradıklarını, öncü aradıklarını gösterir. TKP yol gösterir ve öne düşerse, on milyonların içinde onbinlerce hatip, içinden geldiği sınıf ve zümrelerin şikayetlerini kızıl kürsüde haykırmak için can atacak, bütün sosyal kinler ko-

münist prensiplerin çevresinde zulme, Kemalizme, burjuva-ziye karşı yalın kılıç olacak; onbinlerle halk militanı devrimin orak-çekiçli bayrağı altında, sıkı saf bağlayarak hınç çıkarmaya koşacaktır. Ve kuşkusuz, o zaman, şimdiki burjuva köpeklerinin kuyruğunu yalamayı, burjuva putlarını yağlamayı, soygun meddahçılığı yapmayı yavan bulan en parlaklığa hevesli zümreler bile, kuyruk yalayıcılıktansa militanlığı göze almayı öğrenecek, herşeyi güçlü gördüğü zaman doğru bulan en karanlık tabakalar, sosyal sınıf savaşının yeni doğan kahraman örgütlerini selamlayarak tutacaktır.

Yeter ki, komünist partisi bu rolü gerçekten benimsemeyi bilsin. Lenin, Bolşevizmin temellerini atarken, ulusal ölçüdeki suçlamaları yapacak adam çoktur, ama: *"Bu adamlar"* diyor-du, *"hatta alçakgönüllü bir memurdan bile, hele Rus hükümeti denilen 'kadir-i mutlak'tan şikayet etmenin ne kadar tehlikeli olduğunu bilirler. Ve şikayetlerini, ancak bu şikayetlerin bir etkisi olabileceğini, bizim gerçekten siyasal bir güç olduğumuzu gördükleri zaman bize gönderirler. Halkın gözünde siyasal bir güç haline gelmek için, bir kuyrukçu teori ve pratiğin üstüne keşifkolu etiketini yapıştırmak yetmez, bilincimizi, girişim yeteneğimizi ve gücümüzü geliştirmeye canla başla çalışmamız gerekir."* (Lenin, **Ne Yapmalı?**, s.131)

Leninizme göre, bir partinin gerçekten kitleler keşif kolu olabilmesi için, bir yetmez olan, bir de asıl gerekli olan şeyler vardır.

Yetmez olan şeyler:

1- Yalnız propaganda işgüzarlığı yetmez; Propaganda, birçok düşünceyi birkaç kişiye öğretmektir. Oysa dava birkaç kişiyle çözümlenmez. Geniş kitleler içinde bütün komünist düşünceleri birden yaymak ve tanıtmak elden gelmez. Yığınlar ancak geniş ajitasyonla, yani birkaç fikri birçok kişiye yaymak ve tanıtmakla yola getirilebilir.

2- Binlerle saymak yetmez; Propaganda yetmezliğinin kaba Türkçe'sidir. Yalnız propagandayla, ne kadar uğraşır-sak uğraşalım, ancak bin kişi kazanabiliriz. Bin kişi bir keşif

kolu olabilir, fakat ordu olamaz. Ordusuz, yalnız keşif koluyla ise düşman yenilmez, kesin savaşa girmek cinayettir.

3- Keşif kolunu ikna yetmez; Madem ki keşif koluyla yenilmez, o halde, yalnız keşif kolunu tam devrimci yetiştirmek, devrime inandırmak yetmez. Komünizmin prensiplerine bütün alt sınıfların en bilinçli unsurlarını ve geniş yığınları ikna etmek gerekir.

4- Saf komünizm hareketlerini tekrarlamak yetmez; Ezilen halk yığınları, kapitalist düzen altında, yoksullukları oranında bilgisiz kalmaya mahkûmdurlar. Yığınlar içinde maddi sıkıntıların ve zaruretlerin anlatımı, ideoloji şeklinde olmaktan çok, yığın psikolojisi şeklinde belli olur. Komünist partisi, işçi sınıfının en bilinçli ve açık göz keşif kolu olduğu için, özellikle sınıf psikolojisinden çok, sınıf ideolojisini billurlaştırmak ve formülleştirmek zorundadır. Kitle ancak psikolojiyle kımıldadığı halde, parti, ideolojisiyle kımıldanır. Şu halde, kitlelerin psikoloji zembereğine basacak ve bu zembereğin yaylanmasıyla komünist ideolojiye sıçramasını gerektirecek olan yöntemlerden başkası yığınlar için anlaşılabilir kalır: Küçük dilekten ideale!

Gerekli olan şeyler:

1- Girişim yeteneği; Propaganda ve ajitasyon laf olsun diye yapılmaz, yığınları harekete hazırlamaya ve getirmeye yarar.

Keşif kolu örgüt, propaganda ve ajitasyonla kitlelere belirli düşünceleri yaydıktan sonra, bu düşüncelerin doğal sonuçlarını harekete geçirici düşünce güçlerini durgunluktan kurtarmak için, o düşüncelerin gereklerine göre girişim yeteneklerini genişletmelidir. Yığınlara "bu böyle olsun" dedik.

Yığın zaten o bizim dediğimizi az çok hisseder, çünkü biz zaten onun isteyip de diyemediklerini sistemleştirmiş olmaktan başka bir şey yapmadık. Kitlenin bizden asıl öğrenmek zorunda olduğu şey, hareket ve girişim biçimidir. İşte, keşif kolu yığınları hareket ve girişim yeteneğinde örnek olabildiği zaman, gerçek öncü, keşif kolu olur.

2- Milyonlar ve on milyonlarla saymak; Binlerce saymanın neden yetmediğini gördük. Savaş keşif koluyla değil,

orduyla olur. Biz, strateji planımızın bütün olanakları içinde, milyonlar ve on milyonlarca insanı heyecandan titreten ve harekete geçiren taktikle ordumuzu kuracak ve yeneceğiz.

3- Bütün sınıfların tarihsel etkili güçlerini kullanmak; Komünist partisi "işçi partisi" değildir, işçi sınıfının devrimci keşif koludur, "devrim partisi"dir. Devrim ne yalnız partiyle, ne yalnız işçi sınıfıyla olmaz. Devrim, dört bir yönde etkili başka başka sınıf güçlerinin tam geometrik bileşkesidir. Çeşitli sınıf güçlerini bu bileşkeye vardırmak için, onların hepsiyle yakından ayrı ayrı ve sıkı sıkıya ilgilenmek gereklidir. Bu güçlerden birini bile ihmal etmek, kurmay heyetimizi, devrim savaşının en nazik anında, beklenmedik sürprizlerle karşılaştırır. Nasıl burjuvazi, kendi iktidarı için, üstün ve soyguncu sınıflar blokunun çevresine bütün diğer sınıfları zar ve zorla bağlamaya ve peşinden sürüklemeye uğraşıyorsa, işçi sınıfı ve proletaryanın devrim keşif kolu da, aynı şekilde, bütün alt sınıfların, soyan ve ezenlere karşı betonarme blokunu yükseltecek taktiği gerçekleştirmedikçe rolünü başaramaz. Bu taktik nedir?

4- Ulusal suçlamaları örgütlemek; Bütün alt ve hatta orta sınıfların açıkta hazır duran güçlerini aynı hedefe doğru yürütmek, proletaryanın ülküsü uğruna gütmek için, yalnız işçi sınıfının çıkarları içine kakılıp kalmamak gerekir. Yalnız güya işçi çıkarlarının dar çerçevesi içinde didinen, toplumda işçiden başka ezilen sınıf görmeyen "işçici"ler, yalnız kötü işçiler olmakla kalsalar ne iyi, fakat gerçekte işçi içinde burjuva adamlığı yapan, yani işçi sınıfının sınıf bilinci ve çıkarlarıyla taban tabana zıt iş gören sendikacılar, McDonaldlar, Hendersonlar ve ilh'dir.

Komünistler, bir ülke içinde burjuvazinin bütün ezip soyduğu sınıf ve zümreler içinde, en geniş ve ulusal ölçüde suçlamalarını yapan sanatçı devrimcilerdir. Lenin, "*kapitalist düzende hiçbir sınıfın bir zümresi ya da hiçbir zümrenin bir unsuru yoktur ki, soygun rejiminden hoşnutsuz olmasın*" der. İşte biz Leninistler, ulusal ölçüdeki bütün hoşnutsuz sınıf, zümre ve unsurları, bire kadar araştırıp bulur ve kapitalist soyguna karşı tüm hoşnutsuzlukları devrim yolunda

örgütleriz. Lenin'in dediği gibi, hükümet "nerede zulüm ekip kin biçer"se, biz oradayız. Leninistlik, devrim sanatçılığı, kitleler keşif kolları, yığın öncülüğü böyle gerçekleşir.

Bu taktiği başarıyla yerine getiren parti ne yapmış olur? Yine Lenin'e göre şunları:

1- Üstün sınıflarda (burjuvazi): Düşman güçler içine bir kargaşalıktır düşer: a) Üstün sınıf ve zümreler birbirlerini kemirir, aşındırırlar; b) Burjuvazinin gücü, kendinden üstün güçlerle yorulur.

2- Orta sınıflarda (küçükburjuvazi): Kararsızlar, salananlar ortada kalıverirler. Küçükburjuva demokrasisi çarçabuk gözden düşer.

3- Alt sınıflarda (proletarya): İşçi sınıfı içinde güçlü bir kanaat, devrime inanış yayılır. Bu kanaat yığınları en cesur ve en azimli adımlarla devrimci harekete çeker getirir... Bu koşullarda üstün gelmek, zafer kesindir. Vakti zamanı seçmek yeter:

*"Proletaryanın keşif kolunu komünizme yetiştirmek, komünizme inandırmak söz konusu oldukça (ve söz konusu olduğu oranda), propaganda birinci planda gelir. Hatta küçük propaganda odakları bile, zaaflarına karşın, yararlı ve verimlidirler. Fakat kitlelerin pratik hareketi, deyim yerindeyse, milyonlarca insanı içine alan gerçek orduların savaşını düzen altına koymak, **kesin ve nihai mücadele** amacıyla bir toplumun bütün sınıflarının **bütün** güçlerini kullanmak söz konusu olduğu zaman, yalnızca propagandacıların işbirliğiyle, yalnız saf ve kendine özgü komünizmin gerçeklerini tekrarlamakla hiçbir yere varılmayacaktır.*

*İşte burada, henüz kitleleri güdemeyen küçük bir grubun üyesi olan propagandacının sonunda yaptığı gibi, binlerle değil fakat milyonlarla ve on milyonlarla saymak gerekir. İnsanın kendi kendisine, devrimci sınıfın keşif kolunun ikna edilip edilmediğini sormak yetmez, bir de istisna nedir bilmeksizin toplumun **bütün** sınıflarının tarihçe etkili güçlerini kullanmayı ele geçirmek, kazanmak gerekir, ta ki nihai savaş yalnız zamansız olmasın ve ta ki: 1) Düşman sınıfların bütün güçleri yeterince zayıflansınlar; 2) Bütün or-*

*tada, kararsız, sallanan, azimsiz unsurlar, küçük ve pratik iflaslarıyla yeterince saygınlıktan düşsünler; 3) Proletarya içinde güçlü bir kanaat hareketi ortaya çıksın ve kitleleri burjuvaziye karşı en kesin, en azimli bir şekilde cesur ve devrimci harekete kazanmaya başlasın. İşte o zaman devrim olgundur, işte o zamandır ki, eğer biz önce anılan bütün koşulları iyice hesaba kattıysak ve anı (zamanını) iyi seçtiysek, zaferimiz sağlanmıştı." (Lenin, **Sol Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı**, s.81)*

C- YUMUŞAK ESNEKLİK:

Yığınları kendi deneyimleri, görgüleriyle yetiştirmek ve komünizmin ana düşüncelerine erdirmek için, partinin gerçek keşif kolluğunu yerine getirmek; tüm kapitalist ilişkileri ta temelinden sarsmak ve devirmek için, en geniş anlamıyla, ulusal ölçüde bütün sınıf ve zümrelerin hoşnutsuz kalabalıklarını ve bireylerini peşinden sürükleyen bir harekete öncü olmak... Bundan önce bu şartları gördük.

Bu genel kanaat ve yöntemleri hayatta, yığınların hareketi içinde gerçekleştirmek, elle tutulur hale getirmek, canlandırmak, yaşatmak gerek.

Bu nasıl yerine getirilir? Marksist-Leninist taktikle. Bugün TKP'nin taktiğinde, Leninist taktik bakımından yığınları kazanmaya engel olan en belli başlı noksan nedir? Lenin'in ononiki yıl önce, tüm dünya komünistlerinde en çok eksik bulunduğu ve "yumuşak esneklik" dediği şeydir. Lenin, o zaman:

*"Bizde (diyordu), daha bir güven ve sağlamlıkla zafere yürümek için bir tek şey noksan, o da bütün ülkelerdeki komünistlerin taktiklerinde azami 'souplesse'e, yumuşak esnekliğe varma zaruretinin, edinmeye mecbur oldukları, olgunca yorumlanmış ve düşünülmüş, kavranılmıştır." (Lenin, **age**, s.88)*

Biz teoride ne kadar uzlaşmak nedir bilmez, en küçük bir prensip pazarlığını en müthiş aykırılık sayarsak, pratikte o kadar "sivrisinekten yağ çıkarmak", ya da "domuzdan kıl koparmak" zorundayız. Buradaki taktik esnekliği işte bu anlama gelir. Esnekliğin burada başlıca iki anlamı vardır.

1- Eğilip bükülebilir olmak: Okuma kitaplarında hep görmüşüzdür:

Fırtına ortalığı kasıp kavururken sert meşe, ağır gövde-
siyle bir milim bile eğilmeye razı olmaz, oysa dere kıyısın-
daki kurnaz saz, fırtına sürdükçe "yerle yeksan olur", ça-
murlara doğru eğilir. Fırtına geçtikten sonra meşe, dalı bu-
dağı kırılmış bir küstü kütük şeklinde mahvolmuş görünür.
Fakat saz, hiçbir şey olmamış gibi, yine ayakta dimdik!..
İşte taktik esnekliği derken, komünizmin anladığı, bu tür
yapı ve prensiplerini bozmaksızın eğilip bükülmedir. Meşe
ile saz kıssasından çıkarılacak hisse de budur: Burjuvazinin
saldırısı fırtınalaştı mı, kırılıp dökülmeden eğilmek, sonra
dimdik ve olduğu gibi kalkmak için, fırtınaya uymaktır.

2- Herşeye yatkın olmak: Hedef proletarya diktatörlü-
ğüdür. Fakat Lenin'in tanımladığı gibi, komünizm bir dağın
tepesi olunca, bu tepeye dikine çıkacağım diye, daha dağa
tırmanmadan hiçbir zigzag yapmamaya yemin edersek, bu
tepeye ulaşamadan, rastlayacağımız sarp kayalıklardan te-
kerlenip bir uçurumda gömülmeye şimdiden karar vermişiz
demektir.

Hayır. Bolşevik taktik bu dağa çıkmaktır. Fakat mutlaka
dosdoğru çıkacağımızı sanmak, ya ömründe hiç dağ yüzü
görmemek, ya da dağa çıkacağım diyenleri er geç bir uçu-
ruma tekerleme kastından başka bir şey değildir. Bunun bi-
rincisi toyluk, ikincisi suikast ve cinayettir. Komünizm toyca
cinayet çıkarmak değil, devrim yapma sanattır. İşte onun
için, esnekliğin ikinci anlamı sayabileceğimiz yatkınlık, aklın
girişilen işe yatması, elin ayağın işe yatkın olmasıdır.

Leninizmin esneklik taktiğini uygulayabilirsek, bu bizim
iki niteliğimizi yığınlara tanıtır:

1- Becerikliliğimizi; Biz, burjuva legalitesinin iğne deli-
ğinden iplik geçirmeyi pekâlâ becerdiğimizi, burjuva devlet
aygıtının binbir bürokratik dehlizleri içinde kaybolmadığımızı,
polislin işkenceli baskılarına karşın yılmadığımızı, iş üs-
tünde, yığınlara deneterek gösterebilirsek, elimizden herşe-
yin gelebildiğini ispatlamış oluruz.

2- Ele avuca sığmazlığımızı; İlegalitede kabadayılığın
yüzde yüzü kaçıp saklanmaktır. Gizli çalışmak, bir sözcükle,

kesin olarak herşeyi gizli tutmaktır denilebilir. Bu iş, bütün güçlüklerine karşın daha basittir ve her basit şey gibi görece daha kolaydır: Saklanacağız! O kadar. Bunun anlaması ve anlatması sanıldığı kadar her zaman zor değildir. Fakat legalite, açıkta, göz göre göre at oynatmaktır. Düşmanla göğüs göğüse gelindiği halde, onun süngüsünden sakınarak onu süngülemek, düşmanı arkasından vurmaktan daha fazla şey ister. Düşmanın dalına basarak, düşmanın zayıf noktaları üstünde yürüye yürüye yapacağımızı yapmak ve gene kolay kolay yakayı ele vermemek ayrı bir hünerdir. Biz bu hüner sayesinde ki, illegalitede olduğu kadar legalitede de ele avuca sığmaz savaşçılar olduğumuzu tanıtmaya, dosta düşmana teslim ettirmeye mecburuz.

Bu iki nitelik ve yeteneğimizin kitlece tanınmasından ne çıkar? Bir şey ve dolayısıyla herşey! Evet, bizim yeteneğimizi gören yığınlar, bizim değerimizi tatmış, düşmanını olduğu gibi dostunu (yani bizi) de kendi görgüsü, deneyimiyle denemiş olur ve bu denemenin ürünü şudur: **Kitlenin keşif koluna (bize) güveni.**

Yığının, kitlenin güvenini elde etmiş olan keşif kolu, o yığını bütün zaruri olan siyasal sınavlardan başarıyla ve çabucak geçirmek ve gütmek için gerekli olan bütün koşullardan en önemlisini başarmış demektir. Ancak böyle bir taktiktedir ki, TKP, ülkenin ve onun bütün özelliklerine göre komünizmin ana düşüncelerini **ayar** ederek, yığınların **gerçek keşif kolu** olur. Ve işte, **yığını kazanmak** denilen şey budur.

Bütün bu üç taktik koşulunu birden göz önüne getirirsek, kendiliğinden şu sonuca varırız: Milyonlar ve onmilyonlarca insan gizli kalamaz.

"Mızrak çuvala girmez" der Türkler. Eğer biz binler hanesinden milyonlar hanesine çıkmak istiyorsak, bu zarureti duyuyorsak, illegalite zırhımızı hep sağlamlaştırarak korumakla birlikte, bu zırh bizi hareketsiz, kaskatı bırakmamalı, bu zırhlara güvenerek er meydanında açıkça çarpışmayı göze almalıyız. Örneğin işçi sınıfından geçmişin yanılısamalarını silmek için, finans-kapital şirketleriyle Kemalist devlet aygıtının nasıl içli dışlı biricik bir sisteme döndüğünü göstermek

gerek. İşçiye kendi deneyimiyle "iyi patron" ya da "Halk Partisi'nin yansız devletini tattırmak için İş Kanunu'nun on onbeş yıllık ezeli gezisini izlettirmek güzel bir bahanedir.

Yığına bu gezi yalnız illegal ajitasyon, propaganda ve örgütle kovalandırılmaz. İşçi içinden işletme komiteleri, işçi toplulukları aracılığıyla, örgütlü örgütsüz tüm kitleye seçtirilecek temsilci heyetlerini, Ticaret Odasında İş Kanunu görüşülürken hiç olmazsa dinleyici sıfatıyla orada hazırlamak gerekir. Türkiye'nin en kalın burjuvalarıyla bankerlerinin, hisse senetli şirket kodamanlarının orada işçiyi kanunlamak sorununu bile nasıl koyup hallettiklerini, işçi, gözüyle görmeli. Sonra bu temsilciler, kendilerini seçenlere dönüp gördüklerini, duyduklarını, anladıklarını, hayır bir komünist gibi olmasa bile, birer basit ve açık göz işçi kavrayışıyla, hatta yalnız hikaye etmeliler. Bu işin parti yönetiminde ve partinin önceden haber verdiği biçimlerde yapıldığı düşünülün. O zaman binler kolayca onbinlere ve yüzbinler milyona çıkabilir. Aynı İş Kanunu için, İş Bankası'nın başından devlet ekonomi politikasının başına geçerken, İş Kanunu hakkında parlak vaatler paralayan bir İktisat Bakanına, aynı tarzda, işçi sınıfının derli topluca, gayet kanuni yollardan başvurusu örgütlenebilir. O zaman İş Kanunu'nun kişisel mülkiyet akademisi olan ve tüm İsmet Paşa hükümetinin siyasal ve ekonomik alinyazısına gerçekte yol gösteren "Alt İktisat Meclisi"ne havale edilişi, orada safkan burjuva diliyle iyice görüşülüşü, kararlar alınışı, sonunda bu kararların "büyük" denilen ve "millet"e ait sayılan Meclis için ne derecelere kadar harfi harfine "başüstüne" denilecek bir direktif yerine geçişi ve ilh., ve ilh., aynı yöntem ve örgütlerle **gayet legal** yollardan, yığınlara izletilebilir. Elbet bu işler, hele başlangıcında, burada söyleniverdiği kadar basit ve kolay değildir. Fakat Parti için, işlerin karışıklığı ve zorluğu oranında yeni yeni ithamlar yapmak ve yığınlardaki geçmişin yanılısmalarını köklerinden baltalamak fırsatları bu şekilde doğmuş olur. Ve bu taktik, tam illegalitenin yabancı etki ve nüfuzlardan pervasız, şaşmaz yönetimi altında legalitenin azami sömürsü, belki yalnız illegalitede kalan

birkaç yüz bildiriden -daha keskin değilse bile- hiç kuşkusuz çok, binlerce kez daha geniş yığınları ilgilendirir, harekete geçiremediği zaman, hiç olmazsa, yarının hareketine temel olacak yeni ve güçlü kanılara getirir. Hayat pahalılığının nedenlerini aramak günün sorunu mu olmuş? Legal yayın burjuva kanun sansürünün burnuna çarpmaksızın bu konuda istenildiği kadar ajitasyon haklayabilir. İşçinin kooperatif gibi ekonomik örgütleri hayat pahalılığının anlamını ayrıca örgütlenmeye alıştırdığı yığınlara, sık sık hesap vermelerle pekâlâ tattırabilir. O zaman gümrük tarifeleri, permiler, bağışıklıklar, kontenjanlar, özel-resmi tekeller, şirketler hegemonyası... işçinin günlük basit ve zaruri gereksinmeleriyle doğrudan doğruya bağlı, yığınların yalandan ilgili oldukları konular haline geliverir.

Yine, varsayalım ki, geleceğin yanılsamaları konusunda, yığınlara legal olanaklar altında, Türkiye'de kapitalizmin son aşamasını yaşadığını göstermek için ekonomik ve siyasal olanaklar uçsuz bucaksızdır. Ekonomik mücadelelerde, bütün büyük üretim şubelerinin birbirlerinden ne kadar uzak olurlarsa olsunlar, işçiye finans-kapital gruplarının doğrudan doğruya ya da dolayısıyla ilgili olduklarını ve hisse senetli şirketlerin nasıl başlarındaki milletvekilleri aracılığıyla derhal Millet Meclisi'nde ve yerel hükümet gözünde en etkili girişimlere geçtikleri, bu durum karşısında işçilerin kısmi hareketlerinin hep boğulmaya mahkûm kaldığı deneyimlerle öğretilir. Böylece, ekonomik sorunların koca koca siyasal davalarla birleştiği ortaya çıktıktan sonra, aynı tekelci kapitalist niteliklerini, bugünkü emperyalist anavatanlarla karşılaştırmak, Türk burjuvazisi için "geleceğin parlaklığı"na belli başlı vesile olur. Siyasal alanda Kemalizmle faşizmin ortak özellikleri yığınlara yalnız lafla öğretilemez. Her yanda açılan derneklere Halk Partisi'nin nasıl ikiyüzlü ültimatolar dayattığı, polisin ne biçim, hatta burjuva kanunlarıyla alay edencesine baskılar yaptığı, bilinçli işçileri nasıl avladığı ve işkenceden geçirdiğiyle denetletildikten sonra, artık Türkiye'de Kemalizmin, Avrupa'daki omuzdaşı faşizm gibi, "kapitalizmin son aşaması"nı, "çürüyüp dağılan kapitalizmi"

kusursuzca "doğan kapitalizm"le başgöz ettiğini, hatta söylemeye bile gerek kalmadan kitle öğrenmiştir.

Sovyetler devriminin daima en ileri burjuva devrimlerini solda sıfır bırakacak derecede yaman bir ekonomik gelişim yaratabildiğini, bugünkü Türkiye'de, kapitalizm yırtınışının, hatta burjuva aydınlarının bile ara sıra ağızlarından kaçırmaya mecbur oldukları gibi, bin özveriye karşılık ancak bir ürün veren bir alaturka sefahat ve israf soygunu yapacağını, muazzam beş yıllık planlarıyla Sovyet ülkesi ispatlamaz mı? Biz bu ispatı, mesela yalnız legalite çerçevesine sığan, herhangi bir burjuva aydınının -tavşanın suyunun suyu kabildinden- Avrupa burjuva aydınlarından yaptığı çeviriler ya da faşizmlle komünizmi aynı derecede "devrimci" ve Kemalizmi bu ikisinin de üstünde bir dehşet "devrim" ucubesi gibi tanıtmak zevzekliğiyle gevelediği "radikal" palavralardan daha iyi bir şekilde, olduğu gibi ortaya koyacak yayın yapamaz mıyız? Aynı konu çevresinde, bir sürü köşede bucakta ödü patladığından sinmiş "solcu" aydınları bile harekete geçirebilecek olan türden ve gerçekte işçileri, köylüleri ve yoksul halkı geleceğin yanılısamaları yerine, proletarya devriminin gerçekliği hakkında eni konu terbiye edecek bir "Sovyetleri Sevenler Derneği" ve ilh. gibi örgüt girişimlerimiz çok mu var? Sonunda işçi örgütlerini "dost Sovyetler" halkıyla tanıştırmak, işçileri, köylüleri yoksul yiğit halk gençlerini üniversitelerimiz ya da herhangi "inceleme" kurullarımız kurularak, Sovyetler işçi ve köylüleriyle temasa geçirme olanak ve hazırlıkları illegalitenin sırtına yüklensin? Ve zaten yüklenebilir mi?

Bütün bu ve bunlara benzer işlerde gizli komünist partisi öne düşmezse, kim düşecek? Oysa bunlar gizli kalacak işler mi?

Bugün, Türkiye'nin en ücra batı ve doğu köşelerinden birinde rastlayacağımız en cahil yoksul köylüye, komünizmin ne olduğu, işçilerle köylülere ne vereceği, bugün bunun bir düş değil, dünyanın Çin'le birlikte beşte birinde yaşayan bir gerçek olduğu, sonunda bir TKP bulunduğu anlatılacak olsa, köylü gözlerini görölmedik bir şey görecekmiş gibi açar, bü-

tün varlığını inanılmaz bir büyü gibi saran bir şeyi candan dinlemek için kulak kesilir, tutkuyla içini çeker ve sözünüz bitti mi hemen sorar:

"Sahi mi? Var mısınız? Neredesiniz?" O zaman, bu herşeyi gözüyle görmeye, eliyle tutmaya alışmış anadan doğma salt somut "gerçekçi" insana gösterecek ne kadar az "her göze görünen" şeyimiz olduğunu anlar ve çok kere içimiz sızlaya sızlaya parti tarihinin oldukça bulanık, kötü çığırlara kapı açmış olaylarına başvurmak zarureti duyarız.

Türkiye'nin harıl harıl mehdi bekleyen, susamış gibi "baş" bekleyen, hatta kuzu gibi "sahip", yani hepsi bir sözcükle kurtarıcı öncü bekleyen, yoksul halk yığınlarına sesimizi mutlaka, nasıl duyuracağız? Ya küçükburjuva tepkisiyle, **Anarşistçe** kitleleri "işle ayacağız" diye bombalara, tabançalara, bireysel suikastlara sapacağız, ya da işçi sınıfının bilinçli tepkisiyle, Komünistçe, Leninistçe, iğneyle kuyu kazarak, bütün legal olanakları zorlayarak geniş ajitasyona, ulusal ölçüde suçlamalara girişeceğiz. Ya da, bizim yığınla, kalabalıkla ilgimiz yok deyip, kurşunu kendi beynimize sıkacağız, yani bir türlü "komünist taslak"lığından kurtulamayacağız. Birincisi "çılgınlık", üçüncüsü "bunaklık" ise, ancak ikinci yolu, Leninizmce zekâmızı kullanmalıyız.

Evet, illegalitenin de kendine göre yoğurt yiyişi var. Örneğin son zamanlarda, Kemalist burjuvazinin taktiği oldukça, ama çokça ekmeğimize yağ sürüyor. Mahkûm ettiği komünistleri güya yıldırım için Türkiye'nin dört bir bucağına sürüyor, "Allah razı olsun". Ama bu da yetmez.

İnisiyatifi hep burjuva terörüne mi bırakalım? Bizzat kendimiz girişime geçelim! Akıntıya kapılmış saman çöpü gibi değil, insan gibi, devrimci gibi hareket edelim. Şimdiye değin inisiyatifimizi en az kullandığımız ve bilmediğimiz alan ise legaliteyi zorlamaktır.

II- LEGALİTE PRENSİBİ

Amaç kitleyi devrime kazanmak, eğitmek ve hazırlamak, zaman ve zemin kazanmak, düşmanı kitleden yalıtılmak, yedek güçlerden ayırmak, hatta düşmanın kendisini bölmek... Legalite, legalite olsun diye değil, bu amaç için gerekli. İşte komünist taktikte prensip, bu hedefe vardırılmak koşuluyla, her aracı kullanmanın mübah olduğudur. Her araç mübah fakat kullanılan araçlarda en az şu üç nitelik bulunur:

1- Gerçekçi: Kullanılan araç, hareketin açıkta hazır duran güçlerine uymalı;

2- Mantıki sonuçlu: Araç, belirli ve özel koşullarda azami, beklenen en büyük sonucu vermeli;

3- Bilinçli: Kullanılan araç bilinci alçaltıcı değil, yükseltici olmalı.

Legalitede bu üç nitelik bulunabilir. Şu durumda biz bu üç niteliği tamamen gerçekleştiren taktik araçlarını kullanırken legaliteyi kullanacak ve zorlayacağız. Legaliteyi zorlamak nasıl olur? Ya da **legalitede prensip** nedir?

Leninizme göre şu iki zıt süreçtir:

1- Teoride: Bütün gücümüzle, burjuva sloganlarının hiçliğini, yalancılığını, bayatlığını kitlelere duyuracağız. Burjuva meclisinin bir domuz ahırını, burjuva "özgürlük" ya da "demokrasi"sinin bir avuç büyük zengininin, azınlığın milyonlarca halk çoğunluğunu soymak ya da aldatmak için kurulmuş birer tuzak ve ilh. olduklarını göstereceğiz.

2- Pratikte: Burjuvazinin ola ki yalan dolan olsun ortaya attığı bütün sloganlarını sonuna kadar kullanacağız. Domuzuna kullanacak ve zorlayacağız. Nasıl?

Marksizm-Leninizmin saptadığı gibi, legaliteyi kullanmaya girişen parti, karşısında doğrudan doğruya burjuva polisini bulur. Polisin baskıları, takipleri, tutuklamaları, işkenceleri, sonunda burjuva adaletinin gizli açık dağıttığı mahkumiyetler, tehditler, hileler ve oyalamalar karşısında, legaliteyi zorlamaya girişen komünistlerde Engels iki özellik buluyor:

a) Soğukkanlılık: Burjuva devlet aygıtının her marifetini önceden hesaba katarak, başa geldiği zaman hiç şaşırılmamak tersine kapitalist dünyanın en doğal olaylarıyla karşılaşmış gibi yılmadan, bezmeden, bıkmadan bir daha işe girişmek, **polisizmin vız geldiğini** göstermek.

b) Kanunlara kesin uymak: Öyle ki, burjuvazinin bile beceremediği kadar burjuva kanunlarını ince tarafından, zayıf tarafından yakalamak ve madem ki illegalite yönetiminde legalite taktiğini uygulamak asıldır, bütün kanuni özelliklerine işlemek ve deyim yerindeyse yığınları terörize eden, onların hatta burjuva kanunları çerçevesi içinde bile bilinçlerini geliştirmelerinin önüne geçmek için her araca başvuran Kemalist militarist faşizm önünde, burjuva devlet aygıtına karşı **partice kitlelerin avukatlığını** yapmak gerekir.

Engels'in başarılı Alman hareketinde "Almanca konuşma"dan çıkardığı sonuç şudur:

1- "Tarihçe hazırlanmış bir zemin üstünde": Yani işçi sınıfıyla burjuvazi arasındaki sınıf savaşının stratejik hedeflerine doğru ilerlerken aldığı taktik özelliklerine göre, bu özelliklerin gereği legaliteyi azami sömürme tarihsel bir zaruretse:

2- "Böylece sevk ve idare edilen": Yani burjuva devletin ve polisinin baskılarının vız geldiğini anlatan pürüzsüz bir soğukkanlılıkla, yığınların avukatlığını üstüne almış bir öncülük bilinciyle güdülen bir legalite mücadelesi, her zaman:

- a) Proletaryanın burjuvaziye üstünlüğünü ispatlar;
- b) Burjuvazinin beklediğinin ve umduğunun taban tabana zıddını verir. Başka bir deyişle:
  - 1) Örgüt yeni ve sağlam birey ve yoldaşlar kazanır;
  - 2) Gerek illegal, gerek legal işçi ve devrim örgütleri güçlenir.

III- TAKTİK PLAN VE ŞEKLİ

Bolşevizmle ekonomizmi, komünizmle hain sosyalizmi, 3. Enternasyonal ile 2. Enternasyonal'i taktik konusunda birbirinden ayıran şey plandır. Marksizmde, insan işini bütün diğer hayvanların işinden ayırt eden nitelik, insan işinin önceden kurulmuş bir plana göre, hayvan işinin de böyle bir plana gerek kalmaksızın, gelişigüzel, "zuhurata tabi" olarak "içgüdü"yle yapılışdır.

Kitle işi devrim işi, insan işi olduğu için, iliklerine kadar ortodoks Marksizmin dünya devrimleri çağında devamı ve gelişimi demek olan Leninizmde, taktik işi kaçınılmazca ancak planlı iş olabilir. Bu nedenle, Menşevizm "taktik-süreç" yavesini kemirirken, Bolşevizm bütün şiddetiyle "taktik-plan" prensibini kurdu ve korudu.

Bizde ekonomizmin karşılığı olan kuyrukçuluğun bilinen siyasal mücadeledeki yoğurt yiyişini, sınıf kavgasında yumurtladıklarını göz önüne getirelim, TKP'nin taktik özelliği kendiliğinden ortaya çıkar. Leninist taktik, adı üstünde, "planlı taktik"dir.

Leninist taktik planı nedir? Bizi burada ilgilendiren Leninizmin geri çekilme planı olduğuna göre, Leninizmin böyle bir geri çekilme döneminde uyguladığı taktik slogan ve şekillerini göz önüne getirmek yeter.

Geri çekilme taktiğinde, bütün örgüt ve hareket yeni yöntemlere göre yön alır. Yani yeni koşullara göre gerek parti, gerekse kitle işleri yeni baştan toplanılır, düzenlenir ve seferber kılınır. Genel yöneliş planı partiden kitleye kadar şöyle özetlenebilir:

PARTİ İÇİN: Çarlık Rusyasında 1905 devriminin bozgunundan sonra, Lenin'in parti için attığı ve gerçekleştirdiği belli başlı ilkeler, özellikle şu üç noktada derlenip toplanabilir:

1 - İlegaliteyi tamlaştırma ve sağlamaştırma; Çünkü, burjuvazinin en kötü takipleri önünde tutunabilmek için siperlere girmek gerekir, "*illegal partiyi, devrimden önce olduğu gibi korumaya ve güçlendirmeye mecburuz.*" (Lenin, **Otzovistler ve Allah Yapıcıları Fraksiyonlarına İlişkin**, Proleter No: 47-48, 1909)

2- Parti unsurlarını iyiden iyiye eğitmek; Proletarya siyasal hareketinin her bozgununda Lenin'in ilk yaptığı önemli iş buydu. Gerçekten, yukarıda zaruret ve tarihselliğinden söz ettiğimiz geri çekilme taktiğinin geniş legalitesi içinde şaşırıp kalmamak, yoldan sapıtmamak, genel ve büyük hedefi gözden kaçırmamak için, Leninizmin daima başta tuttuğu "teorik uzlaşmazlık" panzehirini elden düşürmemeli; teorik uzlaşmazlık için ise, parti unsurlarının bilimsel komünizm, ortodoks Leninci Marksizm ruhuyla yeni baştan eğitiminden başka çare yoktur.

3- Parti unsurlarını tek bir parti halinde birbirlerine lehimlemek; Teori ışığı ile geniş yığına, ulusal ölçüde yayılımlı atak ve uygulamayı yapacak olan parti unsurları, komünistlerdir. Bu kadar geniş, uzun, hatta tatsız ve can sıkıcı bir müzmin savaşta, işin uyumluluğu ve etkinliği için, teorik uzlaşmak nedir bilmezlik ne kadar zaruriyse, demir disiplinli "biricik parti" de o derece yaşamsal bir koşuldur. Bu elbet, ya her ne olursa olsun birlik, ya da her ne olursa olsun ayrılık demek olmayan, yani hem oportünist ve sallantılı unsurlara içinde yer vermeyen, hem de ideolojik olmaktan çok ideolojisizlik yüzünden doğma isterik iç yirtinmaları ve dağılıp bozulmaya izin vermeyen Bolşevikçe "birlik ve oy birlikteliği"dir.

Zaten bir partinin gerçekten tam illegalite siperinden kitlere keşif kolları yapabilmesi için, teoride *uzlaşmak bilmez* ve pratikte *gerçekten biricik* olması ilk zarurettir. Ve bu son iki koşul, birbirine karşıt kavramlar gibi göründükleri oranda

bir kürenin iki kutbu gibi, parti dünyasının varlığını temsil eden, birbirini tamamlayan iki ayrılmazdırlar. Çünkü, **parti içinde gerçek birlik ancak teorik uzlaşmak nedir bilmezlikle kurulur, teorik uzlaşmazlık ise, partinin birliğini bir kere doğurduktan sonra, o birlik tarafından korunur ve geliştirilir.**

Bu kanıyadır ki, Lenin, 1906 bozgunundan sonra "partiyi inşa etmek" gereğini anlatırken, bugünün görevi diyordu:

"Şimdi parti unsurlarının sabırlıca eğitilmesinden, çimentolanmışcasına birleştirilmesinden, gerçekten tek ve sağlam bir proletarya partisinin yaratılmasından ibarettir." (Lenin, **Tasfiyecilerin Tasfiyesi**, Proleter, Haziran 1909)

BAĞ İÇİN: Parti ancak kitleyle bağlandığı için ve bağlandığı oranda partidir. Yoksa kendi kendini öğüten bir değirmene döner.

1- Kitleyle neden bağlanılır?: Gelecek devrim bunalımına yığınları kazandırmak için. Her geri çekilme taktiği, bir tür devrimci hız almadır:

"Yeni bir hareket için zemini hazırlayacağız." (Lenin)

2- Kitleyle nasıl bağlanılır?:

a) Yığının her tür dilek ve kımıldanışlarına öncü olarak;

b) Her türlü işçi örgütlerini genişletip benimseyerek...

"Durmaksızın ve dinmeksizin kitleleri, 1897-1903'te olduğu gibi, yeni bir devrim bunalımına hazırlamalıyız. Her yolla partinin kitlelerle olan bağını güçlendirmeye, dört bir yanda ve daima bütün sosyal demokrat partilerinin yaptığı gibi, her tür işçi örgütlerini sosyalizm için geliştirmeye ve kullanmaya mecburuz." (Lenin, **Otzovist ve Allah Yapıcıları Fraksiyonlarına ilişkin**)

KİTLE İÇİN: Parti bir motorsa, bu motordan gelen siyasal inisiyatife özel iş gören de kitledir demiştik. Komünist partisinin kitleleri güdüşü, bu geri çekilme döneminde özellikle siyasal ve devrimci bilinç bakımından Tradinyonizm'den [sendikalizmden] tamamen ayrılmak zorundadır. Hazırlık döneminde komünist taktiğini bütün diğer taktiklerden ayırdeden öz nitelik budur. İşçi sınıfının sınıf savaşını yalnız işçici talep şeklinde küçültüp boğmamak; proletaryanın ta-

rihsel rolü sosyal devrim olduğuna göre, böyle bir devrimde rol alacak bütün sınıf ve zümrelerin özelliklerini birer birer saptamak; bu arada tüm alt sınıfların, tüm ezilen halk tabakalarının geniş hoşnutsuzluğunu ve mücadelesini biricik kurtuluş yolu olan devrimci proletaryanın sınıf kavgası yoluna doğru yöneltmek; bu yönelişte, işçi sınıfını bütün ezilen yığınlara, egemen sınıfların burjuva bloku karşısında en önde yürüyen, yol gösteren örneksiz bir devrim şampiyonu olarak tanıtmak şarttır. Ancak bu sayededir ki, tüm halk yığınlarının işçi sınıfına ve işçi sınıfının komünist partisine olan güveni betonlaştırılır; bu güven temeli üstünde kurulacak olan partinin fiili yığın kurmaylığı, günü gelince bütün ezilenleri bayrağı ve komutası altında toplayabilir ve insanın insanı soyduğu şu sahte düzene, kapitalizm rejimi denilen insan emeğini soyduğu kadar israf da eden anarşiye kesin ve tarihsel bir son verebilir.

İşte "yığınları kazanmak" için Lenin'in Bolşevik Partiyeye bu ruhla çizdiği "taktik plan" şudur:

1 - Halkın bütün şikayet ve dövüşlerini gütmek: En geniş ölçüde ulusal suçlamaları örgütlemek. Bundan amaç:

2- İşçiyi bu dövüşler içinde eğitmektir: İşçi sınıfına siyasal bilinç ancak bütün sınıf ilişkileri içinde dövüşmeyi öğrenmekle gelir. İşçi sınıfına siyasal bilinç kendi içinden çok dışarıdan gelir. Kabuğu içine gömülmemeli.

Fakat:

3- İşçi sınıfının bağımsızlığını korumalı: İşçi sınıfı diğer bütün sınıflarla kaynaşmayı bilecek fakat bu kaynaşmada kendi sınıfsal ve tarihsel niteliğini ve rolünü kaybetmek ya da zayıflatmak için değil, tersine bütün diğer sınıflara, proletaryanın tuttuğu yoldan başka çıkar yol, kurtuluş yolu kalmadığını denetmek için. Şu halde parti, her zaman, proletaryanın sınıf bilincini bunaltmayacak ve gölgelendirmeyecek şekilde, işçi sınıfının bağımsız atağını vurgulayacak. Bunun için:

4- İşçi sınıfının:

a) En küçük taleplerini zamanında sezip güçle savunmayı ve örgütlemeyi bilmeli;

b) İşçinin kendiliğindenci dövüşlerini derhal tutmalı... Böylece günlük kavgalarının büyük devrim savaşıyla olan bağlılığını elle tutulur hale getirmeli.

Bolşevik "taktik-plan"ı gerçekleştirecek araçlar nelerdir? Biz birkaç örnek sayalım:

1 - Burjuva **parlamentosunu** (Millet Meclisi'ni) halka hitap etmek için kürsü gibi kullanmak;

2- Komünist **yayın** için bütün olanaksızlar içinde olanak yaratmak;

3- Bütün işçi **örgütlerini** legal ve yarı-legal her türlü dernek, sendika ve ilh'de partinin rehberliğini güçlendirmek;

4- **Halk toplantılarını** sistematik bir şekilde canlandırmak ve kazanmak;

5- **Gençliği**, komünist ideoloji ve psikolojisi içinde eğitmek ve ilh. ve ilh'dir.

Lenin, o zamanki Bolşevik taktiğe kafa tutan solcular için şöyle diyordu:

"Partinin tasfiyeciliği, dağıtıcılığı, kesin karar ve azimle tasfiye etmeksizin, dağıtmaksızın ileri gidemez. Oysa tasfiyeciliğe yalnız Menşeviklerle onların oportünist taktiklerinin açıkça tasfiyeci, dağıtıcı eğilimleri girmez. Buraya tersine Menşevikler de dahildir. Buraya halihazırdaki an ve zaman tarafından koşullandırılan, şimdiye özgü iş ve güçlerinde Duma kürsüsünü kullanmak ve işçi sınıfının legal ve yarı-legal bütün örgütlerini kendisini destek ve dayanak noktaları yapmak işlerinde partiye karşı çıkan, kafa tutan Otvizm ve Ültimatizm de dahildir." (Lenin, **Tasfiyecilerin Tasfiyesi**)

Başka bir yerde de, bu taktikte partiyi parlamentarizme kuyruk yapma tehlikesini görenlere, o zamanki Alman örneğini gösteriyor. Ve:

"Gerçekte"diyordu, "Alman sosyal demokrasisi (tabii zamanında) her ne pahasına olursa olsun parlamentoculuğa ve herşeyi parlamentarizme bağımlı kılmaya yandaş olmak şöyle dursun, bütün uluslararası proletarya ordusu içinde, sosyalist basın, işçi sendikaları, sistematik halk toplantıları, gençliğin sosyalist ruhu içinde eğitimi ve ilh. ve ilh. gibi

parlamento dışarısındaki silahları en iyi kullanan ordudur."
(Lenin, **Otzovizm...**)

Marifet, zaten her ÷lkede zemin ve zamana göre özgü olan olanak ve araçları birer birer meydana çıkarmakta ve kullanmakta gösterilecek açığıözlük ve becerililiktir. Her komünist, her nerede bulunursa bulunsun, orada burjuvazinin ezilen halk yığınları çıkarına basılacak bir zayıf damarını bulmaya mecburdur.

Legalitede Zorluk ve Tehlike

"Elimden gelmiyor deme, istemiyorum de." (Lenin, **Sol Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı**, s. 83) Burjuva terörü altında legalite güç, hatta tehlikeli diyenlere, ya da bu konuyu ortaya atanları bilinen kapı arkası dedikodularıyla güya çürütmeye kalkışacaklara Lenin ustamızın yalnız şu cümlesiyle cevaba başlamak yeter: Olmuyor, olamaz, "olmaz olmaz" demeyin... Sıkıyor ya da sıkıyor (Türkçe'de bu iki karşıt fiil bazen aynı anlama gelir) deyin!

İllegalitede çalışırken legaliteye önem vermek sözkonusu olunca, komünistlerin olmasa bile, herhalde komünizm softalarının aklına şunlar gelebilir: 1- Tehlike yok mu? 2- Olanak var mı? 3- Güç değil mi? Arayiverelim.

I- TEHLİKE YOK MU?

TKP için "legal" işe önem vermek denince, iki bakımdan tehlike kuruntusu hayalhaneleri sarabilir:

- 1- Öznel bakımdan (partice) tehlike;
- 2- Nesnel bakımdan (kitlece) tehlike...

Nedir bu tehlikeler?

A- SUBJEKTİF PARTİ TEHLİKESİ

Bu tehlike kokusu ve korkusu, biraz da Parti'nin tarihçesinden kalma bir "kötü miras"tır. Nedense, TKP'nin bilinen kuyrukçuluk süprütüsünün "taktik-süreç" soysuzluğuyla komünist legal işini, Leninist "taktik-plan"ı birbirine karıştırırlar, legal faaliyet der demez, kafalarında bir "acaba" kıvrarak biçare beyinlerinde yarım-ezberlenmiş bir takım formülleri geniş getirebilirler. Bu, her zaman "kötü niyet"ten, parti yayılımına kötü kasttan kaynaklanmaz. Çok kere, önce

kuyrukçuluğun "ekonomizmi"nin maskesini layığıyla düşürememiş olmak, ondan sonra da, Leninizmin geri çekilme taktiğindeki sistemleşmiş planı hakkıyla kavrayamamış bulunmak, bu gibi kuruntuların başında gelir. Bunlar Leninizmle ekonomizmi nihai ve uzlaşmak nedir bilmez bir şekilde ayıran uçurumu bilmeyenlerdir. Bu derin farkı bilmeyenlerin ve açıkça göremeyenlerin ise, bu işe girişmekten ödlerinin patlayıvereceği hiç anlaşılmayacak şey değildir. Nasıl anlaşılmasın ve nasıl böylelerine hak verilmesin ki, bunlar, illegaliteye girecek olsalar, engin bir okyanusta pusulasız kalmış kaptanlar gibi gemilerini ya çıkmaz sokaklara saptıracaklar ya da bir girdapta batıracaklardır. Böyleleriyle işimiz ve sözümüz yok. Biz Bolşevik TKP'nden söz ediyoruz. O Bolşevik Parti ki, ibresi ortodoks Marksizm-Leninizmin miknatısından şaşmaz ve içinde program, taktik, strateji ve örgüt prensiplerine uzanacak her el, bu prensiplere daha değmeye zaman bulamadan Bolşevik demir disiplinin zinciriyle bukağılanır; ana prensiplerden aykırı düşecek her baş ezilir. Şu halde, her türlü kuyrukçuluk, ekonomistlik ya da Menşeviklik tehlikesine karşı:

1- Uygulanacak olan legalite, ancak Leninist "taktik-plan"a göre oldukça;

2- Uygulayan legalite işini üstüne alıp yerine getiren demir disiplinli TKP bulundukça, partinin herhangi bir öznel zaafından korkmak, ancak ya Bolşevik Parti'nin ne olduğunu bilmeyen cahillerin, ya da kendi kendine güveni olmayan, kendi kendisinden korkan, kendi Bolşevikliğine inandırmayan beceriksizlerin ve şapşalların harcıdır. Bunlar kuruntularıyla kalabilirler. Beğendikleri batağın içinde manda gibi yatıp kımıldayabilirler.

Fakat parti her zaman en açık göz, en becerikli, en bilinçli ve sadık unsurların örgütü demektir. Onun saflarında Bolşevizme inananlar, kendine güvenenler çarpışabilir.

B- NESNEL KİTLE VE ÇEVRE TEHLİKESİ

İkinci bir "tehlike" ihtimali de şu olabilir: Türkiye geri bir ülkedir. Bu geri ülke birdenbire sanayileşmeye girişmiştir. Geri ülke olduğu için, Türkiye küçükburjuvazisi ezici bir

çoğunluk oluşturan bir ülkedir. Birdenbire sanayileştiği için, şiddetli proleterleşmeyle birlikte, işçi sınıfı içinde aslını inkâr edememiş, yani geldiği sınıfı henüz unutmamış işçi **sınıf-**lı, fakat işçi olmayan şartlı, yani proletarya dışında kalacak zihniyetli unsurlar çoktur. Bu açıdan, parti içine yabancı sınıf ve zümrelere ait ideoloji ve psikolojilerin girme tehlikesi yok mu? Evet, olabilir. Şu halde? Şu halde, Leninizmi iyi özümlememiş olanlar için bütün sosyal tabakalara yayılan, ulusal ölçüde suçlamaları örgütleyen taktik... Kimbilir? Partiyi proleteryan olmayan iddialarla devrim yolundan şaşırtmaz mı?

Hayır. Bu evhama tutulanlar önce aldanıyorlar, sonra gene aldanıyorlar ve nihayet bir daha aldanıyorlar. Aldanıyorlar:

1- Çünkü: Komünist kanunuyla komünist taktiğini birbirine karıştırıyorlar.

Komünist taktik olanaklar ölçüsünde bütün sınıf ve zümrelerdeki hoşnutsuzlukları derleyip toparlayan ve bir yönde yürüten bir faaliyettir.

Fakat örgütün içine yabancı fikirlerin girmesine engel olacak şey taktik değil, parti kanunudur. Taktik, kitleden partiye doğru olmaktan çok, partiden kitleye doğru yayılan bir faaliyettir. Taktik aracılığıyla parti prensipleri, kitlenin özelliklerine göre ayarlanır ve uygulanır. Örgütün içine manen ve madde-ten girmekse, merkezden kitleye olandan çok, kitleden merkeze doğru işleyen bir faaliyettir. Partinin içine girecek olan ister insan, ister düşünce olsun, mutlaka parti prensiplerine göre ayarlanır ve uyarlanırlar. Parti içine giren insan ve düşünceleri ayarlayacak süzgeç ise, parti kanunudur.

Taktikle kanunu birbirine karıştıranlar var diye, Bolşevik taktiği Bolşevikliğini kaybedecek değil tabii. Kanun kanundur, taktik taktiktir. Ve hepsinin biricik ölçütü, **devrime hizmetleridir.**

2- Çünkü: Geniş geri çekilme taktiği yağmurdur, bu yağmurdan kaçayım diyenler, kaçınılmaz şekilde en berbat doluyu bedava satın almaya kalkışanlardır. Daha açıkçası, "Aman! Başka sınıflarla kaynaşmayayım, devrimciliğimi kaybederim" diye, "temiz ruhlarını" kirletmemek için odasından dışarı çıkmayan, Edebiyat-ı Cedide kahramanlığına

benzer bir felsefeye uğrayanlar, deva bulmaz bir illete yakalanmış siyaset yecümcüleri, devrim beberuhileridir. Geniş geri çekilme taktiği yaparken küçükburjuvalaşmaktan sakınma gayesiyle yalnız işçi sınıfının sınırları içinde kapanıp kalanlar, işçi sınıfının partisi değil, karşı-devrimci parti, işçi partisi, sendikalist bir örgüt olmaktan öteye geçemezler. Demek, tehlike geniş taktikte değil, dar taktiktedir.

Şu halde, genel olarak geri çekilme taktiğini ve bunun da içinde özel olarak legaliteyi kullanmamak, kuyrukçuluğun anlamını yanlış anlamaktan, daha doğrusu ideolojik eleştiri yerine psikolojik kuruntuları geçirmekten ileri gelen bir tepkidir. Fakat kuyrukçuluk, legal faaliyeti de, illegal faaliyeti de işçi hareketine kuyruk yapmaya uğraşan bir aydın küçükburjuva oportünizmiydi. Yani hatta legal faaliyete önem veren değil, tersine onu soysuzlaştırmak için gece uykularını kaybeden bir suikasttı.

Kuyrukçuluğu legalitecilikle karıştırmak, doğrudan doğruya oportünizmle devrimciliği birbirinden ayıran şeyin ne olduğunu kavrayamamaktır.

Fakat yığınları kazanmak için, ülke özelliklerine göre esnek, yani işe yatkın ve ele avuca sığmaz bir taktik kullanarak kitle keşif koluğunu gerçekten başarmak zorunda olan TKP, en geniş taktiği, azami legaliteyi kullanacaktır. Ve bu kadar geniş bir faaliyette doğabilecek her türlü zehire karşı Bolşevik kanunu denilen panzehiri kullanacaktır.

"Böyle bir faaliyetin hiçbir tehlikesi olmadığı iddia edilebilir mi?" diye soranlara komünistlerin vereceği cevap klasiktir: "İyi ama, a beyciklerim! Hiç tehlikesiz bir mücadele, özellikle bir komünist dövüşü bize gösterebilir misiniz?"

"Hiç tehlikesiz, hiçbir mücadele biçimi ve siyasal durum yoktur. Eğer insanın ne sınıf içgüdüğü, ne bağlantılı ve bilim düzeyinde bir felsefesi ve ne de (yeni-Iskra yoldaşları beni affetsinler) kafasında akli olmazsa, o zaman grevlere katılmak tehlikelidir -bu insanı ekonomizme sürükler; parlamento mücadelesine karışmak da böyle- bu meclis avanaklığı ile son bulabilir; belediyelerin liberal demokrasisini tutmamalı, bunun belediye mücadele planı (o sırada Akselrod'un hazırladığı taktik süreci tarzında bir oportünist plandı) gibi bir

sonucu olabilir. O zaman hatta Jaures ve Aulard'ın Fransız Devrimi tarihi hakkındaki kusursuz eserini bile okumak tehlikelidir. Çünkü Martinov'un **İki Diktatörlük** adındaki broşürüne (yine o sırada Rusya'nın da Fransa'nın geçtiği yollardan geçip geçmeyeceği hakkında araştırmalar olurken, çıkan broşürdür) varabilir."(Lenin, **İşçi ve Köylülerin Devrimci Demokratik Diktatörlüğü**)

Özetle, devrim savaşında **tehlike korkaklığı, mücadele kaçaklığından başka bir şey değildir.** TKP'nin tarihi bu cümleyi yüzlerce kez doğrulayan örneklerle doludur. Sonunda kuyrukçuluk da "burjuva terörü" karşısında, parti aygıtını (yani nazik bedenlerini) tehlikeden sakınmak "ideoloji"si değil miydi? Bugün legaliteyi tehlikeli bulunduğu için rafa koymaya kalkışmak, en zayıf deyimıyla "tersine kuyrukçuluk"tan başka ne ad alabilir?

Lenin'in, tehlike korkaklarıyla o güzel alayına devam ederek, diyebiliriz ki: İnsan yemek yememeli, çünkü yemeğin mideyi bozarak, hastalık koparmak tehlikesi vardır; insan su da içmemeli, ölür, içerken boğaza kaçar da adamı boğarak öldürür. Hatta gece bir damın altında yatmamalı; ne olur ne olmaz, bakarsın yer sarsıntı yapar, dam çöker, altında kalıp öbür dünyaya geçmek tehlikesi baş gösterir. Gerçekten de ekmek yemeyi, su içmeyi, bina yapmayı bilmeyen insanlar için adım başında tehlikeler kaçınılmazdır: Komünist mücadelesini bilmeyen için olduğu gibi.

Biz Bolşevikler "tehlike" gördüğümüz zaman, Türklerin ünlü tiryaki sözüyle "pilavdan dönenin kaşığı kırılınsın" diyenlerdeniz.

II- İMKAN VAR MI?

Önce "imkan" deyince neyi anladığımız anlaşılınsın. "İmkan"dan amacımız, eğer burjuvazinin bize: "Gelin! Buyurun! Şu ve şu alanlarda çalışın" demesi ve diyeceğiyse... Kuyrukçuluğun ne suçu vardı? Burjuvazinin göstereceği alanlarda çalışmak hem olanaklı, hem tehlikesiz, hem de yağlı kuyruk kemirmek gibi yararlı bir iştir. Böyle imkanları arzu edenlere burada bir satır harcamak, elbet parti

disiplinine dokunan bir konu cinayeti olur. Biz burjuvazinin gösterdiği değil, yığınlardan harıl harıl sakladığı, yığınları yanına yaklaştırmak istemediği ve bunun için elinden gelen herşeyi yaptığı ya da yapacağı olanaklardan söz ediyoruz. Bunun için, böyle olanakları, burjuvazinin basılacak zayıf damarlarını bulmak için, iş bilmek, kafa yormak, zekâ kullanmak gereklidir. Yoksa "armut piş, ağzıma düş" türünden olanaklar bekleyenler, gökten güç helvasıyla geçinmeye alışmış İsrailoğulları gibi kırk yıl çölden çıkamaz.

Yukarıda kanuni olanakları zorlamaktan söz ederken ikide birde "sivrisinekten yağ çıkarmak", "iğneyle kuyu kazmak", "domuzdan kıl koparmak" gibi, Türkçe'nin soyutları somutlaştıran, davaları göze batıran dilini kullanmayı yeğlemiştik. Gerçekten burjuva legalitesi içinde, burjuva kanunlarından halk için, işçiler ve köylüler için yarar koparmak, ancak bu, deyimlerin anlattıkları anlamlarda olanaklıdır. Bu anlamda "imkanlar" ise, kapitalizm kapitalizm olarak kaldıkça her zaman vardır. Çünkü:

a) Burjuvazi bütün kanunlarını kuşkusuz iki amaçla çıkarır: 1- Halk kitlelerini işletip soymak; 2- Aldatmak... Fakat sosyal ve siyasal normların sultasına yaslanarak soyabilmek ve aldatabilmek içinde azami verim bulmak için bu normların az çok istikrarlı oluşu önemli bir koşuldur. Örneğin burjuva çıkarlarına o kadar fazla cevap vermeyen, eski, yani yığınlar içinde yerleşip kökleşmiş bir vergi kanunu, teorik olarak en kusursuz ve tam şekliyle burjuva çıkarlarına karşılık gelen, fakat ikide bir değişen vergi kanunlarından daha "kârlı"dır. Bir kere o eski kanun halk içinde az çok yerleşmiş, "doğal durum" haline gelmiş, alışılmış bir nesnedir, o kadar zor gelmez. Dışarıdan baskısını duyuran bir zor değil de, sanki içeriden gelen bir zaruretmiş gibi gelir. Ondan sonra, bu kanun bir tür "sonsuz"luk, değişmek bilmezlik bağışıklığı kazanmış gibidir. Halkta zıppıktı bir norma karşı çabuk beliren saygısızlık, laubalilik, dededen kalma, baba göreneği, çocukluktan beri bellenilmiş normlara karşı o kadar kolay patlak vermez. İşte birçok yönden yararlı olan özellikler, burjuvaziye ilahlaştırmak, insanüstüleştirme,

istediği kanun yaptırımlarında oldukça istikrarlı, bir hayli tutucu davranmaya zorlar. Burjuvazinin siyasal iktidarı ve ekonomik egemenliği, gücünü büyük ölçüde kitlelerin mamevi durağanlığına borçludur. Bütün bunlardan sonra, yeni bir kanunun, anarşik bir toplumda ne ürün vereceğini, hele burjuvazi gibi her zümresinin yüreğinde bir aslan yatan sınıflar için önceden kestirmek daima olanaksızdır.

Sonucu kaz beklerken, onun koz çıkması çok kere olağandır. Onun için de, burjuvazi, kanun yapma işinde dokuz yutkunup bir söylemeye bakar.

Burjuva kanunlarının bu niteliğine güven olmaz. Hele Türk burjuvazisi gibi bizzat kendisi zıpcıktı olan bir sınıfın çıkaracağı kanunlar, bir derebeyi sultanının işret masasına otururken verilir, kalkılırken geri alınan fermanlarından pek az farklıdır. Fakat, ne de olsa, burjuvazinin soyma ve aldatma amacıyla bir kere çıkardığı kanunların, hiç olmazsa sonucunu alıncaya kadar bekleyeceği çok açıktır. İşte, burjuva legalitesini adım adım kovalayan komünist partisi de, burjuvazinin çıkardığı kanundan burjuvazi bir sonuç çıkarıncaya kadar, işçi sınıfının da kendisine göre gereken sonuçlara varmasını pekâlâ sağlayabilir. Aynı süre içinde burjuvazi için de, proletarya için de kaçınılmaz olan sonuçları, Komünist Partisi olanakları ölçüsünde burjuvazinin beklemediği ve istemeyeceği şekillerde sömürmeyi eğer becerebilirse, becerebilir. Demek burjuvazi sonucu bekler. O bekleyedursun, bizim sonuçta etkili olmak görevimizdir.

b) Burjuvazi, kendi sınıf egemenliğini olabildiğince perde arkasında oynatmaya mecburdur. Çünkü toplum içinde çoğunluğa değil, bir avuç azınlığa, hem de hatta yansız bile değil, çoğunluğu ezip soyan bir azınlığa dayanır. Bu yüzden burjuva devlet aygıtının kanlı suratını daima "demokrasi"nin traşıyla traşlı, parçalayıcı dişlerini ve tırnaklarını "adalet"in cilasıyla cilalı göstermeye mecburdur. Hele içinde bulunduğumuz emperyalizmin genel bunalım döneminde, burjuvazi bir sınıf bile değil, bir tutam finans-kapital oligarşisi haline geldiği ve işçi sınıfı devrim bilincine kavuştuğu zaman, artık demokrasi traşıyla adalet cilasının da sınıf egemenliğini mas-

keleyemediğini anlayınca, sınıflarla birlikte demokrasiyi de hiçe sayarak, devleti ilahlaştıran 20. yüzyıl sofizmine, ünlü faşizme girer. Fakat, dikkat edilirse, bütün bu başka başka biçimler geçiren aynı kapitalist siyasal egemenliği içinde daima aynı kalmaya mahkûm bir eksen vardır: Devletin sürekli sınıfsal niteliğini örtbas etmek, burjuva devletini olabildiğince sınıfların üstünde, sınıflardan bağımsız, şu kötü maddi çıkar dünyasının sınıflar kördöğüşünden tamamen ayrı, tarafsız, yalnız rejim, sosyal düzen gibi belirsiz bir cevher, manevi bir erdem uğruna geceyi güne katar, kırılıp dökülür bir fizik-ötesi varlık olduğu izlenimini kitleler içinde uyandırma zarureti!

Bu zaruretlerdir ki, burjuvazi kendi legalitesini mutlak itaat isteyen bir toplumda "cins ve mezhep farkı olmaksızın" her bireyin uymaya zaruri olduğu esneklik nedir bilmez dogmalar bütünü gibi tanıtmak ister. O zaman, varolan burjuva kanunlarına, burjuva bireylerinin bile göze batarcasına tecavüz etmesine, hatta bizzat burjuva devlet aygıtının, polisin, hükümetin bile halk yığınlarının gözüne görünecek şekilde baltalamasına izin veremez. Yığınlar içinde, burjuva devlet aygıtının yansızlığı masalı hakkında umduğu yanılsamalar pahasınca, kendi legalitesine kendisinin de uyması gerektiğini hisseder. Yani, o yanılsamalarla doğru orantılı olarak legalite imkanlarını geniş bırakır. Demek, kapitalist düzenin ömrü uzadıkça, legalite imkanlarının kısılması gerek. Fakat bu, işin bir yanını görmek olur. Çünkü burjuva düzeni uzadıkça, işçi sınıfının gözü açılır ve bilinci büyür; burjuvaziden koparttığı ayrıcalıklar büyür, burjuvazi de, kendi genel çıkarları adına zaman zaman özel ve kısmi reformlara, uzlaşmalara izin verme taktiğini kullanır. Ta ki, emniyet sübabı daima işlesin, kapitalist düzen içinde kaynayan çelişkiler istimi bir gün kazanı patlatmasın.

Demek burjuvazi bizi aldatmak ister, o isteyedursun, bizim boynumuzun borcu aldatmak isteyeniyi aldatmaktır.

Burjuvazi hiçbir zaman işçi sınıfı yararlısın diye kanun çıkarmaz. En işçici görünen kanunlar ancak burjuvaziye yaradıkları için ve yaradıkları oranda ortaya çıkarlar. Fakat hep bildiğimiz nedenlerle, kölelerini manen de silahlarından

yalıtmak kaygısıyla, her burjuva kanununda halk için kullanılacak bir gedik bulunur. Bu gedikleri zorlamayı bilmeyen parti, Bolşevizmi bilmeyen partidir.

"Bununla birlikte Bolşevikler, gizli çalışmayı 'legal imkanların' mecburi kullanışlarına bitiştirerekten tek doğru taktiği kullanmamış olsalardı, asla bu sonuca ulaşmış olmayacaklardı. Eğer en ciddi mücadele pahasına, mücadelenin legal biçimlerini illegal biçimleriyle bütünleştirme zarureti karşıdevrimcinin karşıdevrimcisi bir meclise ya da karşı-devrimci bir kanunla yönetilen başka kurumlara (yardım dernekleri ve ilh.) mecburi katılım (iş) korunmasaydı, Bolşeviklerin 1908 ile 1914 arasında, proletaryanın devrimci partisinin sağlam çekirdeğini -değil sağlamlaştırmak, geliştirmek ve güçlendirmek- korumayı bile asla başaramayacakları konusu çok açıktır." (Lenin, **Sol Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı**, s.25) Şu halde, kanuni olanakları zorlamak, yalnız taktik bakımından gerekli değil, **"proletaryanın devrimci partisinin sağlam çekirdeğini"**, yani illegal komünist örgütünü "değil sağlamlaştırmak", **"korumak"** için de bir zarurettir.

Demek, tehlike, legaliteyi kullanmada değil, kullanmama.

Aman! Legal faaliyet yüzünden oportünizme kapı açmayalım pısırlıklığıyla kabuğumuz içine büzüldükçe, düşman bizi bu "kabuğumuz içinde" de bırakmaz ve bıraksa bile sonunda bu kabuğumuz, gitgide içinde önce boşuna yaşayan, sonra uyuşan ve ölen bir ceset saklı "tabutumuz" ya da "mezarımız" olur.

Artık tehlikenin nerede olduğunu daha fazla arayabilir miyiz? Hayır. Bundan sonra, yalnız bir şeyi araştırabiliriz ve araştırmaya da mecburuz: Legalite imkanlarını; bu imkanların nasıl zorlanacağını pratik ve proleterce araştırmak!...

III- GÜÇ DEĞİL Mİ?

Belki bundan önceki noktalar üstünde hep imkanları zorlamaktan söz edişimize bakanlar, bu öncekilerden mantıksal bir sonuç olarak çıkan üçüncü olasılığa da evet denilmesi gerektiğini sanırlar. Gerçekten TKP'nin legaliteden çekilmesi,

nedenleri arasında, kuyrukçuluktan ağzının yanmış olması gibi yersiz bir iç nedenden başka, bir dış neden de vardır: Burjuva terörü! Şeyh Sait'in adıyla anılan Doğu isyanı bahanesiyle zaten "doğmadan ölmüş" ya da "ölü doğmuş" olan piç burjuva demokrasisi, Türkiye'de nihai olarak Kemalist militarizm terörüne dönüşüverdi. Cumhuriyet burjuvazisi, kendi iç yırtınmalarıyla birlikte devrime de vurdu. O gün bu gün, biz de, mübarekler parti kararı almışcasına, legal işlerde -bir iki dernek hareketi gibi şeyler dışında- ne tutkun bir program, ne kesintisiz bir planla yürümeyi deneyemedik. Burjuvazi bize "yasak!" der demez, bütün yollar tıkanmış gibi tornistan ettik. Oysa burjuvazinin her yasağına "peki, başüstüne efendim!" dedikten sonra, burjuvazinin her balta kaldırışında bir tür imana geldikten sonra, keşif kolluğu şöyle dursun, mücadeleciliğimiz nerede kalır?

Burjuvazi bize yaylım ateş ederken gizleneceğiz, sineceğiz, fakat yerin dibine değil, betonlaşmış kitlenin siperlerine. Burjuvazi bütün köpeklerini peşimize taktığı zaman elbet kaçacağız, fakat ardımıza bakmadan ve bilinmez bir yere değil, rüzgarla ve fırtınalar koparan yığın hareketinin girdaplarına karışıp kaçacağız. Çünkü ne kadar saklanırsak saklanalım, "biz bize" saklandıkça, burjuvazi nasıl olsa bizi bulur. Burjuvazinin asla kolay kolay ve karış karış arayıp tarayamayacağı en emin barınak yerimiz, kitlelerin sıkı ormanıdır. Biz bu ormana Bolşevikçe sığınmayı bildiğimiz zamandır ki, erişilmez, gerçek kitleci keşif kolu illegaliteyi gerçekleştirmiş ve sigortalamış olabilir.

Bu güç bir şey midir? Lenin'in şu sözünü hiçbir zaman unutmayalım:

"Güçlük imkansızlık değildir!" Ve olanak, yani maddi ve tarihsel koşullar, zemin ve zaman olduktan sonraysa, güçlük devrimci yaylımımızı genişleten bir yay, heyecanımızı on katı eden bir kamçı, hıncımızı bileyen bir idman yerine geçer ve bizi daha güzel şahlandırır.

Burjuva terörü bizi dezorganize etmiş, örgüt bozgununa uğratmış bulunabilir, biz yıllarca bir işimizde gevşekliğe ve uyuşukluğa mahkûm kalmış olabiliriz; bu terörü ve uyu-

şukluğu yenmek ilk bakışta güç görünür, insana aşılmaz bir dağ gibi gelir. Fakat o zaman hemen Lenin'in sözünü hatırlayacağız: Güçlük imkansızlık değildir... Hem zaten şunu her zaman hepimiz kolayca düşünebiliriz: **Herkesin yapabileceği işi, herkes yapabilir. Fakat yapılması gereken şeyi, yani herkesin kolayca yapamayacağı işi, biz de yapamadıktan sonra, komünistliğimiz, proletaryanın devrimci keşif koluğu görevimiz nerede kalır?**

Fakat gocunmayalım. Bu iş en güç, daha güç ve hatta güç değil. Tersine, bizim başardığımız illegalite işine oranla dehşetli kolaydır bile.

Bunu açıklamış olmak için, Lenin'in bir örneğini tekrarlayalım: Dağa çıkmak...

Lenin devrim yapmayı bir dağın tepesine tırmanmaya benzetir. Ve o zaman sorar: Bir yüksek dağa, başladığımız noktadan dosdoğru bir doğrultu üzere, ne sağa ne sola sapsmadan çıkılabilir mi? Ömründe bir kere bile dağ yolunun ne olduğunu gören için buna verilecek yanıt biliniyor.

Dağa çıkmak, komünizmin hayatta ve toplumda uygulanması demek olan Bolşevik taktiği kullanmak demektir. Nasıl bir dağa tırmanırken dosdoğru dümdüz bir çizgi üstünde yürümeye kalkışmak, ara sıra uçurum ve sarp kayalıklara rastladıkça sağa ya da sola doğru belirli zigzaglar yaparak yol almaktan daha zorsa, tıpkı öyle, burjuvazinin terör döneminde yalnız saldırı taktiğinden başka bir şeyi tanımamak, geri çekilme taktiğine uygun gelecek şekilde legal işçi örgütlerine, işçi sınıfının siyasal bilinç ve eğitimine, burjuva zümreleri arasındaki karşıtlıklardan yararlanmaya, her türlü seçimlere, muhtarlardan belediye ve meclis üyelikleri seçimlerine kadar, partinin enerjiyle katılımını sağlamaya girişmek ve ilh'den daha zordur.

Çünkü Bolşevizmde, taktik slogan ve biçimleri ebedi ve ezeli yöntemler değil, sosyal ve sınıfsal koşullara göre değişen araçlardır. Ve geri çekilme döneminde zemin ve zamana en uygun gelen araçlar, doğaldır ki, en az güç ve en çok kolaylıkla uygulanan araçlardır. Başka bir deyişle, "yapamıyorum deme, istemiyorum de".

Yani güçlük nesnel olanaksızlıktan, maddi koşulların yokluğundan değil, öznel olanaksızlıktan, partide manevi azim ve kararın sistemleşmemesinden ileri gelebilir. Demek, yenilecek olan, kitlenin zorluklarından çok, kendi durgunluğumuz ve kararsızlığımızdır. Bize ağır geliyorsa, güç gelen kendi softalığımızı yenmek, değişen koşullara uygun gelecek şekilde -sarsılmaz komünist prensiplerin emrettiği gibi- uyarlanmayı, kırılmadan eğilip bükülmeyi bilmek, yepyeni konular karşısında hiç şaşırmadan, kurnazca, yüreklince eni konu işlemekten yılmamak, kendi iman ve bilincimize güvenerek kendi kendimizden korkmamayı öğrenmektir. Oysa bizim aradığımız öznel kavrayışlar değil, nesnel koşullardır. Her mücadelesinde olduğu gibi, bu yeni ve can sıkıcı aşamasında da, TKP, savaş slogan ve biçimlerine uymayarak kırılan ve dökülen unsurlara acıyamaz ve bu gibi kırılıp dökülüşler, bugünkü taktik zaruretlerin daha güç olduğunu asla gösteremez.

"Her yeni şey gibi, bu (geri çekilme taktiği de) diğerlerinden daha güç görünüyor, çünkü öğrenilmiş düsturların tekrarlanmasından daha fazla bir şey istiyor (Otzovistlerin, Maksimovların zekâsı daha uzağa gitmez). Bu bir inisiyatif, bir esneklik, yaratıcı bir ruh, özgün tarihsel bir dava üstünde bağımsız çalışma ister. Fakat bu hedef, ancak kendi kendisine düşünmeyi ve bağımsızca çalışmayı bilmeyenlere özellikle güç görünür. Gerçekten, bir ana, bir zamana özgü olan her hedef gibi, bu diğerlerinden daha kolaydır. Çünkü bunun gerçekleşme koşulları tam tamına o anda, o zamanda ancak belirlidir ve bilinmektedir." (Lenin, **Otzovizm ve Allah Yapıcıları Fraksiyonlarına İlişkin**) Lenin, 1907'de geri çekilme taktiğini savunur ve kurarken, karşısında solcu sapıklar ve Bogdanovlar, saldırgan palavralarla fikir ayrılığına kalkıyorlardı. Hiç tuhaf değildir ki, on yıl sonra, 1917'de, zamanı geldiğinde roller değişmiş, saldırı taktiğini öne koyan Lenin, Rus burjuvazisi karşısında devrimi geri çekmeye kalkışan aynı solculardan çoğunu ve aynı Maksimovları bir daha, son defa olarak ve sonuna kadar Leninizme "muhalif" bulmuştu.

Şu halde biz Leninci Marksistlerce ne sağcı salaklığı, ne solcu solaklığı "tadına" bakılmamış nesnelere değildir. Onların "imkansız, güç, tehlikeli" diye bağıışları bir kulağımızdan girip diğerinden çıkar. İmkansız diyen, bal gibi beceriksiz; güç sayan, bal gibi korkak; tehlikeli bulan, bal gibi kendisinden emin olmayanlardır.

Onun için, TKP, beceriksiz, korkak ve kendine güvensiz küçükburjuva pısrıklıklarını solda sıfır sayarak, Lenin'in bugün bizim içinde bulunduğumuz koşullar karşısında, daima: *"Partinin gizli aygıtının korunması gerekir. Fakat aynı zamanda, bugün bu saatin görece özgürlüğünden mümkün mertebe yararlanmak kesinlikle mecburdur"* diyen öğüdünü hiç unutmayacağız ve daima ustanın ağızıyla konuşacağız:

"Devrimin kaçınılmaz olduğunu ilan etmek, yangın malzemesinin birikişini sistematik bir şekilde ve yılmazcasına hazırlamak, devrimimizin en iyi döneminin devrimci geleneklerini -liberallerin asalak eklemelerden temizlediğimiz gelenekleri- bu amaçla ve bu etki için koruyarak kökleştirmekle birlikte, çorak monarşi (ya da faşist yönetim, burjuva cumhuriyetinin militarist mali oligarşi hegemonyası) gerçekliği içinde de gündelik işimizi gücümüzü, gündelik uğraşımızı yapmayı reddetmeyeceğiz." (Lenin, **Boycot Aleyhinde**)

Bu "gündelik işimiz" ne tehlikelidir, ne imkansızdır, ne de güçtür. Legaliteyi zorlamanın yalnız illegalitede kalmadan ne kadar kolay olduğunu kavramak için, her iki alanda kitle içinde bırakılacak etkiyle görülecek **maddi zararları** ve göze alınacak özverileri karşılaştırmak yeter.

Bu karşılaştırmayı ister misiniz basit iki üç rakamla canlandıralım?

Yalnız burjuva kanunlarından alacağımız birkaç örneği sayalım:

Kanuna karşı gelen, yani izinsiz miting yapanlar bir günden yedi güne kadar hapis; sokaklarda silahsız yürüyüp slogan atarken hükümetin üç kez ihtarına karşın yürüyüşten vazgeçmeyen ve zorla dağıtılanlar 6 aydan 2 yıla kadar hapis; kamu işlerinde (yani ayrıcalıklı şirketlerde!) başvur-

madan grev yapanlar 1 haftadan 6 aya kadar hapis; [Bir kelime okunamadı] ve (o zamana kadar ne fırsatlar kaçırdık) komünist yayın yapanlar 6 aydan 3 yıla kadar hapis olunurlar.

Şimdi, bir de, her tutulan komüniste, bu tek başına bir insan da olsa, hem de gizli gizli mahkemeler yapılarak, sürekli ve sistematik olarak 146 (idam) maddesi kılavuzluğuyla verilen 171. maddenin ikinci bendini göz önüne gelirin: 4 yıldan 12 yıla kadar ağır hapis!

Bu iki kategori maddelerden gerek birey için, gerekse örgüt için hangisi daha "güç" sayılabilir? İkincisi değil mi? Oysa tuhaflığa -ya da tutukluğa- bakın ki, 171. maddeyi ve daha bütün burjuva ağır kanun maddeleriyle, kanundışı polisin zorba ve vahşi işkencelerini seve seve, güle güle göze alan biz Türkiye komünistleri, öteki sudan ve eğlence türünden gelecek maddelerde hareketi bir türlü başaramıyoruz! Neden yalan söyleyelim, layıkıyla değil, hiç başaramıyoruz. Bu başaramamak, ne imkansızlıktan ne de korkaklığımızdan ileri gelmiyor. Yalnız girişim yeteneğimizi kullanmayı-şımızdan, bu konuda planlı ve sistematik kararları bir türlü alıp işe ciddiyetle başlayamayışımızdan ileri geliyor.

Buraya kadar geçen genel düşünceler hep bir hedefe varmak içindir: **Kitle partisi** olmak. Köksüz bir kütük gibi kalmamak, kitleyle bağlanmak ve kitleyi yönetmek için, onun güvenini kazanmak gerek. Bu güven işle, kitle işiyle kazanılır. Demek yığın işi için yığın güveni; yığın güveni için de yığın işi gerek. Bunlar birbirini doğuran diyalektik nedenler zincirlemesidir. Yığın işi meydan işidir. Burjuvazinin meydan işinden ödü patlar. Burjuvazi hiçbir zaman halk yığınları içinde bizimle boy ölçüşemez. Bilir ki, Kemalizm, kitle önünde bir örgütlü silah gücünden, halk tabakalarındaki gaflet ve bilgisizlik üstüne yaslanmış bir zorbalıktan başka bir şey değildir. Onun için, Türkiye burjuvazisi, Avrupa'daki "hemcinsleri" kadar olsun, kitlelerin dolambaçlı yollardan kandırılmaları manevrasına giremiyor. On yıldır böyle bir deneyimi hâlâ göze alamadı ve bir dereceli seçimi de İş Kanunu gibi hayali bir kuşa çevirdi. Hele yığınların önünde, çoğunluğun

tam ve genel hakemliğini isteme cesaretini dünyanın hiçbir burjuvazisi gösteremez. Rusya'da Bolşevizm altı ay içinde bütün yığınların güveniyle birlikte iktidarı ele geçirebilmesi, böyle, oldukça kusursuz ve genel bir şekilde çoğunluğun hakemliğine başvurulduğu nazik zamanda olmuştur. Hatta, burjuvazi, kendi sloganları ve gizli amaçları çevresinde halkın ortaya dökülen bir hareketinden bile yılığındır. Çünkü, çok kere halk, bilinçle olmasa bile, bilinçaltıyla, ezilenlerin o içgüdüleriyle, burjuva yalanlarına kanacak yerde, kendi çıkarı yönünde yönelir. Serbest Fırka hokkabazlığında, polisi denize atan, askeri müdahaleyle ilan edilmemiş sıkıyönetime mecbur bırakan yığın hareketi (işçilerle gençlerin hareketi) bunun en canlı ve yakın bir delilidir.

Burjuvazi, gizli komünist işinden, bir gün bütün açık meydan işine karacağını bildiği için korkar. Yoksa, bilse bizim kırk yıl yalnız gizlilik kabuğu içinde kıvrılıp yatacağımızı, komünist işi umurunda bile olmaz.

Somut mücadele cephesine geçmek için bu "Lapalis'in hakikatleri"ni bir daha "aşk ile, şevk ile" tekrarlamış olduktan sonra, Manuilsky'nin, 1927 Avusturya deneyimi hakkında, herşeyi nesnel koşulların oluşmasından bekleyenlere -hemen bütün komünist partilerin- bir tür tersine- Bernsteinizme, sosyal yazgıcılığa sapıtmalara, 1930'da dünya bunalımı nedeniyle yaptığı konuşmayı aynen hatırlayalım:

"İki şıktan biri: Ya Avusturya dersinden yararlanarak devrim hamlesini derinleştirip genişleterek gereği gibi yönetmek için şu planlı işe girişeceğiz; ya da Avusturyalı yoldaşlar gibi, Komünist Partisinin nesnel devrimci koşulların etkisi altında kitle partisine dönüşmesi'mucize'sine bel bağlayacağız." (Manuilsky, **Dünya Ekonomik Krizi ve Devrimin Yükselişi**)

Yani, iki rahmetten biri; ya yığın partisi oluruz, ya da partilikten çıkarız. Bunun Türkçe'de daha güzel bir ifadesi var:

Ya bu deveyi güderiz, ya bu diyardan gideriz!